P O U T N Í K

ZPRAVODAJ KLUBU JULESE VERNEA PRAHA

č. 18

ZVLÁŠTNÍ ČÍSLO VĚNOVANÉ ISAACU ASIMOVOVI - IV

O B S A H

Host - Asimov a Nadace	str. 2
Isaac Asimov: Druhá nadace	str. 4
Isaac Asimov: Na hranicích Nadace	str. 351

Zpravodaj Poutník vydává klub Julese Vernea ve spolupráci se sfk Time Machine při KK ČSV SSM VŠCHT Praha.
Vychází jako neperiodický účelový informační materiál.
Příspěvky nečlenů KJV jsou uváděny titulkem Host.
Adresa klubu: Miroslav Martan, Počátecká 12, 140 00 Praha 4
Uzávěrka: 3.9.1987
Nepprodejné. Určeno pro vnitřní potřebu.

HOST

ASIMOV A NADACE

Nejslavnější dílo nejslavnějšího spisovatele SF - tak lze s trochou nadsázky označit cyklus Nadace, s jehož zkráceným překladem mají možnost se seznámit všichni čtenáři časopisu Poutník.

Dnes už málokdo ví, že trilogie Foundation (1951), Foundation and Empire (1952) a Second Foundation (1953) nevznikla jako trojice románů, ale vycházela jako cyklus novel v magazínu Astounding SF. Foundation vznikla složením příběhů Foundation (Nadace, květen 1942), Bridle and Saddle (Uzda a sedlo), The Big and the Little (Velké a malé) a The Wedge (Klín, říjen 1944). Foundation and Empire obsahuje novely Dead Hand (Mrtvá paže, duben 1945) a The Mule (mul, listopad-prosinec 1945) a konečně Second Foundation vyšel jako Now You See It- (Teď to vidíte ..., leden 1948) á -and Now You Don't ... a teď to nevidíte, listopad 1949-leden 1950). Rovněž tak je málo známá skutečnost, že první a druhý díl trilogie vyšly knižně také pod názvy The 1 000 Year Plan (Plán na 1 000 let) a The Man Who Upset the Universe (Muž, který zvítězil nad vesmírem). Tyto názvy se však katastrofálně neujaly.

Fenomenální úspěch série podle mého spočívá ve dvou věcech: Za prvé - galaktická rozmáchlost musela ve své době ohromit stejně jako samozřejmost, s jakou autor svá galaktická impéria popisuje. Střízlivě vědecký podklad navíc potěšil všechny milovníky tzv. "hard-SF". A za druhé - styl je na svou dobu neobyčejně svěží a moderní. Ještě dnes je tato trilogie příjemné čtení; ve 40. letech to musela být bomba.

V r. 1966 dostala trilogie cenu Hugo a téhož roku byla čtenáři časopisu Analog vybrána jako nejlepší dílo SF všech dob.

Trilogie měla štěstí i na grafickou úpravu v knižním vydání. Nakladatelství Panther Books vydalo tyto tři knihy s obálkami od Chris Fosse tak rafinovaně, že když knihy položíte ve správném pořadí vedle sebe, vznikne jediný kompletní obraz. Já osobně mám z této paperbackové série jen 2. a 3. díl, což mne mrzí, protože si z obrazu můžu složit jenom dvě třetiny. První díl mám taky z Pantheru, ale novější série. Její obálky na sebe nenavazují plošně.

ně_ale chronologicky a vytvořil je skvělý Tim White. První ukazuje v popředí zelený výhonek, řašící ze země, a v pozadí vzkvétající město, ve druhém dílu je z výhonku strom a město je na vrcholu své slávy, na obálce třetího dílu zbyl ze stromu jen ohořelý pahýl a ke stejnému osudu spěje i město, právě prožívající ničivý nálet létajících talířů.

Když čtete názory kritiků a spisovatelů na trilogii Nadací, setkáte se s gejzíry nadšených výkřiků a s potleskem bez konce. Ovšem, jako vždy, se najdou i černé ovce. Závratně populární spisovatel Douglas Adams, autor románu Stopařův průvodce Galaxií, se o trilogii odvážil vyjádřit takto:

"Myšlenky v Nadaci jsou ohromné, ale ten styl! Já osobně bych nepřenechal Asimovovi ani vyřizování korespondence."

Nakladatelství Doubleday začalo na Asimova tlačit, aby napsal pokračování. On sám o tom píše:

"R. 1981 Doubleday ztratil trpělivost. Zkrátka mi řekli, že musím napsat román. A když říkáme román, máme na mysli SF román. Nabídli mi smlouvu, šek desetkrát vyšší, než jsem kdy dostal, a pero ... a stáli nade mnou tak dlouho, dokud jsem to nepodepsal."

Čtvrtý díl Nadace vyšel a nastaly nové ovace, nové gejzíry nadšení. Na tomto místě je třeba podotknout, že američtí čtenáři jsou v hodnocení pokračování slavných sérií dost nekritičtí.

"Vynikající počin - věrný duchu originální trilogie, ale stylisticky mnohem vyspělejší. Mistrovské představení," píše časopis Reviews.

Jen málokterý čtenář dokáže odložit knihu nedočtenou," píše Washongton Post Book World.

Nejhezčí reklama je od nejmenovaného autora na předsádce knihy:

Nejprve tu byla
NADACE
Pak přišla
NADACE A IMPÉRIUM
Potom přišla
DRUHÁ NADACE
Pak po 32 let
nebylo nic ...

NYNÍ
vám Del Rey Books přináší
větší a lepší než kdy jindy
NA HRANICÍCH NADACE!

Tolik reklama.

Pokud vám můžu radit, až si budete kupovat Foundation's Edge, snažte se sehnat její první paperbackové vydání v nakl. Del Rey Books. Má nádhernou obálku od Michaela Whelena, která je navíc vytištěna plasticky, abyste mohli při hltání knihy nábožně přejíždět prsty po reliéfu galaxie na titulní straně. Požitek ze čtení se jen umocní.

"Byla to moje 262. kniha, ale můj první bestseller," říká Asimov. Však je to také úctyhodný svazeček. První tři díly série mají úhrně 575 stran a čtvrtý díl samotný má 424 stran! Asimov se ostatně nikdy netajil s tím, že píše hlavně pro peníze a ty se počítají podle počtu slov. Na žebříčku bestsellerů se prý Na hranicích Nadace udrželo plných šest měsíců.

Asimov má dalekosáhlé plány. Chystá k vydání 5. díl Nadace[1] a plánuje nultý díl, předcházející chronologicky první.

"Jsem si jistý," říká Isaac Asimov, "že ať napíšu cokoliv, nakladatelství Doubleday to rádo otiskne."

Ivan Adamovič

Isaac Asimov: DRUHÁ NADACE

(Second Foundation)

Část první: Mula pátrá

---

1) Již vyšel a dostal se do rukou členů našeho klubu a budeme tak mít možnost seznámit s ním naše čtenáře. Pzn. redakce.

1.

Dva muži a Mula

MULA ... Po pádu Nadace začínala Mulova říše nabývat konkrétních forem. Již to nebylo více méně volné sdružení světů pod dohledem Nadace, ale centralizovaná a kompaktní "Světová Unie" zahrnující desetinu rozlohy galaxie a patnáctinu jejího obyvatelstva. Zejména v období tak zvaného "pátrání" ...

Encyclopedia galactica

Han Pritcher, původně kapitán zpravodajské služby v armádě Nadace a současně člen ilegální Demokratické opozice, bojoval proti Mulově nadvládě do té doby, než byl tak zvaně "obrácen". Od té chvíle mu věrně sloužil a rychle postupoval po stupních hodností.

Právě se vrátil z páté průzkumné cesty po vzdálených oblastí galaxie a neprodleně zamířil do Mulova paláce. Po cestě přemýšlel, jak formulovat hlášení o dalším neúspěšném pátrání po záhadné Druhé nadaci.

Bail Channis, příslušník nové aristokracie vytvořené Mulou, nepatřil k tak zvaným "obrácených". Ve společnosti byl oblíben a vážen pro svou otevřenost a kritičnost vůči samotnému Mulovi, který zřejmě potřeboval někoho s nezávislým myšlením, jehož nebyli schopni ti, které k sobě připoutal svými záhadnými duševními schopnostmi. A nyní dostal pozvání k audienci do Mulova paláce.

Oba muži, aniž by o sobě věděli, se ocitli v paláci, kde Channis byl uveden do čekárny, zatím co Pritcher vstoupil přímo do Mulovy pracovny.

Muž, známý pod jménem Mula, sídlil na Kalganu v paláci bývalého vládce. Jeho titul byl "První občan", ale všeobecně byl oslovován pouhým "Pane". V jeho přítomnosti bylo možno sedět, kouřit a dokonce se k němu i obracet zády. Byl hubený až vyzáblý a jeho pavoučí údy s neúměrně vyvstávajícími klouby, stejně tak jako nepřirozeně dlouhý nos, budily dojem groteskности. Zato jeho velké výrazné oči prozrazovaly až nelidskou inteligenci, ale současně v nich bylo něco smutného a mírného, což bylo v naprostém rozporu s jeho pověstí největšího dobyvatele všech dob.

"Vaši předběžnou zprávu jsem četl, generále, a zdá se mi poněkud pesimistická." Mula se upřeně zahleděl na svého návštěvníka.

"Souhlasím, pane, ale nemohu si pomoci." Pritcher pokrčil rameny. "Druhá nadace prostě neexistuje."

"I přesto, že Eblin Mis tvrdil opak? Dokonce věděl, kde se nachází!"

"Je možné, že nebyl zcela při smyslech, pane. Asi jste na něho příliš naléhal, takže ztratil rozum a představu považoval za skutečnost."

Mula si povzdechl. "Kdyby byl žil jen o vteřinu déle, věděl bych vše. Takhle již pět let pátráme po celé galaxii, ale nedá se nic dělat. Musíme pátrat dál, ale změníme při tom taktiku. Vypravíte se proto znovu, ale tentokrát vás bude provázet Bail Channis. Asi ho neznáte, ale je to neobyčejně nadaný a bystrý mladý muž, a co vás překvapí, nepatří k "obráceným"."

"Nechápu, pane!"

"Ten mladík je mi věrný především z osobních důvodů. Je nesmírně ctižádostivý, a proto dá do mých služeb svůj veškerý intelekt, zatím co vy, "obrácení" - nezlobte se na mne pro mou upřímnost - jednáte více méně šablonovitě. Řada nuancí, které mohou být důležité vám proto uniká."

"Ale jakou máte záruku, pane, že člověk, jehož cíle jsou sobecké a navíc není "obrácený", vás nezradí?"

"Nemám. Ale od toho tam budete vy, abyste na něho dával pozor. A nyní jděte!"

Bail Channis se posadil a zdvořile čekal, až ho Mula osloví. Věděl naprosto přesně, že audience bude nejdůležitějším mezníkem jeho života.

Mula si ho zamyšleně prohlížel, hladě si zamyšleně bradu. Pak se usmál. "Co byste řekl tomu, kdybych vás pověřil pátráním po Druhé nadaci? Generál Pritcher vás bude doprovázet."

"Jsem poctěn vaší důvěrou, ale proč právě Pritcher?"

"Je to nejlepší muž, kterého mám. Má zkušenosti a je schopen zvládnout i ty nejsložitější situace. Vaší úlohou bude, abyste ho chránil."

"Nechápu, pane, kdo by ho mohl ohrožovat?"

"Druhá nadace. Vím bezpečně, že existuje a že její moc spočívá v psychické oblasti. Ale protože i já mám v tomto směru určité schopnosti" - Mula se jemně usmál - "zachytil jsem stopy jejího působení i zde, na Kalganu. Zaměřila se na mé nejbližší pracovníky ve snaze eliminovat vliv jejich "obrácení" a postavit je proti mně. Jejich síla zřejmě nestačí k tomu, aby udeřili přímo na mne, a tak to zkouší oklikou."

"Protože vědí, že generál Pritcher je mým nejbližším spolupracovníkem, není pochyby, že jejich úsilí se zaměří právě na něho. Naproti tomu, na vás jejich vliv nemůže působit, takže v každém případě budete moci jednat svobodně. To znamená hájit mé zájmy a dohlížet na Pritchera, pokud se vám bude zdát, že v jeho jednání není něco v pořádku."

První mezihra

Právě v této době se kdesi konalo zasedání výkonného výboru Druhé nadace. Přítomni byli vesměs psychologové výjimečných kvalit, kteří tuto vědu po staletí prohlubovali nejen pokud jde o Seldonovu psychohistorickou matematiku, ale dosáhli i netušených výsledků v oblasti parapsychiky.

Slovního vyjadřování myšlenek používali jen zřídka, neboť vzájemné spojení jejich intelektů bylo přímé, bez zbytečných zprostředkovacích medií. Proto obsah tohoto jednání lze reprodukovat jen velmi obtížně a nepřesně pomocí toho, co bylo možno stejně nepřesně nazvat "Hlasy". Jeden z těchto "hlasů" patřil Prvnímu mluvčímu a vyznačoval se přirozenou autoritou a až nelidskou logikou.

"První Mulův pokus objevit nás, zmařila smrt psychologa, jehož mozek byl Mulou dohnán téměř až k šílenství. Je nutno si přiznat, že tehdy nás zachránila pouhá náhoda, a nikoliv vědomé jednání naší strany. Jsem toho názoru, že právě proto, že se jednalo o náhodu, není možné ji uvažovat do kalkulace pro "Třetí fázi". Prosím, vyjádřete se!"

"Je jasné, že v tomto případě jsme selhali", ujal se slova "Pátý mluvčí". "Současně se dokázalo, do jaké míry jsme zranitelní tak mimořádnými osobnostmi jako je Mula, takže po celou tu dobu jsme byli nuceni pracovat neortodoxními metodami, které však nebezpečně ohrožují Seldonův plán."

V obdobném smyslu se vyjadřovali i ostatní Mluvčí. Předseda pak uzavřel sezení těmito"slovy": "Situace je krajně nebezpečná, protože čas pracuje proti nám. Zbývá nám proto jediné, i když vysoce riskantní řešení. Musíme Mulovi dovolit, aby nás našel. Ovšem, a to zdůrazňuji, jen v určitém smyslu."

2.

Dva muži bez Muly

Bail Channis seděl v navigační kabině zahloubán do lodního deníku. Když vešel generál Pritcher, Channis k němu s úsměvem vzhlédl: "Pritchere, to nemůže být pouhá shoda okolností!"

"Nevím o čem mluvíte," řekl chladně generál.

"Myslím tím, že nemá smysl skákat sem a tam po galaxii a hledat jehlu v kupě sena, tak, jak jste to dělal dosud. Musíme na to jít soustavně. Myslím si, že výchozím bodem musí být Seldonův výrok, že Druhá nadace se nalézá na opačném konci galaxie. Protože Seldon byl tehdy na Trantoru, je nesporné, že výchozím bodem musí být Trantor. A nyní se podíváme na celou věc konkrétně."

Channis zapnul projektor zobrazující trojrozměrný průmět galaxie tak, jak by se jevil pozorovateli na Trantoru. V okrajovém hvězdném zředění za centrem galaxie, které Channis odstínil, zářila jediná jasná hvězda.

"Myslím, že je to nepochybně to, co hledáme!" Channisův hlas se chvěl vzrušením. Chvíli listoval hvězdným katalogem. "Tady to je! Ta hvězda se jmenuje Tazanda a tvoří nepochybně konec galaxie. Má dvacet sedm obyvatelných planet. Vládní forma je oligarchie a po technologické stránce je to zaostalá oblast. Navrhuji, abychom změnili kurs a zamířili přímo tam!"

Generál Pritcher si zamyšleně hryzl ret. "Neměli bychom nejprve poslat zprávu Mulovi?"

"Času dost, až budeme vědět něco konkrétního. Zatím půjdu dát příslušné pokyny ke změně kursu."

Hlavní inženýr podal Channisovi malý oválný předmět. Channis jej potěžkal v ruce. "Kde jste to našel?"

"Bylo to vmontováno do telekomunikačního systému, pane. Podle vašeho příkazu jsem jej zkontroloval a tohle jsem tam našel. Víte co to je?"

"Nemám tušení. Nejsem technik."

"Je to subspaciální vysílačka nejnovějšího typu, která je zatím státním tajemstvím. Náhodou to vím, protože ..."

"Nezajímá mne, odkud to víte. Jaký je její účel?"

"Umožňuje sledovat dráhu lodi, i když letí mimoprostorem."

"Jinými slovy, ten, kdo ji tam vložil, může nás sledovat všude kam letíme. A vmontovat ji tam mohl jen ten, kdo má neomezený přístup ke státním tajemstvím."

"To je nesporné, pane."

Channis chvíli přehazoval předmět z ruky na ruku a pak jej podal šéfinženýrovi. "Okamžitě ji zaneste tam, kde jste ji našel. Nikomu o tom neříkejte a s naprostou vážností vám doporučuji, abyste na celou věc ihned zapomněl!"

Druhá mezihra

Členové výkonného výboru Druhé nadace se procházeli v předpokoji zasedací síně.

"Tak tedy Mula je už na cestě."

"Vím. Je to ale vysoce riskantní!"

"Bohužel. Zejména když zachytil stopy naší činnosti. Tomu se nedalo zabránit. Partie je už rozehrána!"

3.

Dva muži a sedlák

Loď přistála na Rossem, jedné z okrajových planet systému Tazenda. Byl to chladný a nehostinný svět. Lidé z nedaleké vesnice zírali překvapeně na loď nezvyklého tvaru, bez emblému Imperia, tak odlišnou od císařských plavidel, které se zde již po celá desetiletí neobjevily.

Pritcher a Channis byli uvítáni rozpačitým sedlákem jménem Narovi a slavnostně uvedeni do jeho stavení. Když je usadil u stolu, řekl s úklonou: "Stařešinové přijdou za chvíli. Jsem poctěn, že můj ubohý dům bude místem vaší schůzky!"

Po chvíli se ve dveřích objevily tři postavy. Jedna z nich se hluboce uklonila. "Vaše návštěva je pro nás velkou ctí. Dovolte, abychom vás doprovodili do poradního domu."

Třetí mezihra

První mluvčí se díval zachmuřeně na nehostinný kraj kolem. Bylo chladno a vál ledový vítr. Pak pozvedl oči k obloze. Tam odněkud se objeví Mula, a pak nastane rozhodný okamžik.

Prozatím vše probíhalo podle vykalkulované optimální varianty plánu. I ovládnout tyto lidi nebyl problém a všichni reagovali naprosto perfektně. Otázkou však zůstává, co se stane, až přijde Mula!

4.

Dva muži a "stařešinové"

Pritcher a Channis se posadili do čela oválného stolu kolem něhož se rozsadili "stařešinové". Po skromném pohoštění byli oba hosté zasypáni otázkami všeobecného rázu, na něž se snažili odpovídat co nejpřátelštěji. Pak se zase zeptal Channis: "Dobří pánové, řekněte nám také něco o sobě. Jsme cizinci a neznáme zdejší poměry. Třeba o tom, jaké jsou vaše vztahy k hlavní planetě Tazendy?"

Nastalo hluboké ticho. "Stařešinové" se dívali jeden na druhého, ale mlčeli. Pritcher přispěl Channisovi na pomoc: "Můj společník se táže proto, abychom mohli vládnoucímu guvernérovi říci, že stařešinové z Rossemu jsou dobří, pohostinní a loyální!"

Tváře přítomných se vyjasnily. Jeden ze stařešinů si pohladil vous a řekl: "Jsme věrní služebníci Lordů z Tazendy." Ostatní horlivě pokyvovali hlavami.

"Vládnou zde Lordi již dlouho?", pokračoval Pritcher.

"Od nepaměti", zněla odpověď.

"Hm", Pritcher zklamaně pokýval hlavou, neboť čekal jinou odpověď. "Mohli byste o našem příchodu informovat svého guvernéra a vyjednat pro nás u něho audienci?"

Mezi stařešinami nastalo vzrušení. Zmateně mezi sebou šeptali, až nakonec jeden z nich řekl: "Už je to celý týden, co je avizován váš příjezd a guvernér vás samozřejmě očekává!"

Pritcher i Channis jen vytřeštili oči a ztuhli ve svých židlích.

Guvernér byl malý obtloustlý mužík bez zvláštní důstojnosti. Pritcher se zatvářil nejistě. Je to představitel Druhé nadace či nikoliv? Cosi jako strach mu sevřelo srdce, ale opanoval se. Pohlédl na vedle stojícího Channise, ale ten si jen nonšalantně prohlížel nehty.

V poradní místnosti seděl guvernér v čele stolu a po stranách se usadili stařešinové. Na druhém konci stolu se posadil Pritcher s Channisem.

"Vítáme vás v míru", řekl guvernér bezbarvým hlasem. "Odkud jste přišli?"

"Z oblasti Santanni. Jsme kupci a máme v úmyslu navázat s vámi obchodní styky."

Další průběh jednání byl takového rázu, že audience postupně umírala nudou, až zemřela docela. Guvernér, splniv svou úřední povinnost se posléze odporoučel a společnost se rozpačitě rozešla.

Čtvrtá mezihra

Dva Mluvčí kráčeli po cestě. "Spojil jsem se s Prvním", řekl jeden z nich.

Druhý pokývl hlavou. "Už dosáhl průsečíkového bodu?"

"Ano. Doufejme, že to přežijeme."

5.

Jeden muž a Mula

Když se vrátili do svého pokoje, řekl Channis: "Jak na vás působil guvernér?"

Pritcher pokrčil rameny. "Pokud to byl exponent Druhé nadace, tak k ní začínám ztrácet respekt. Co budeme dělat dál?"

"Čekat."

"Myslím, že ne." Pritcher povstal a v jeho ruce se jako kouzlem objevila pistole. "Jste zatčen, Channisi!"

Channis se na něho klidně podíval. "Co to proboha vyvádíte, Pritcheri?"

"Od začátku jsem tušil, že jste zrádce. Jste ve službách Druhé nadace!"

"Nám dojem, že nejste zcela při smyslech. Dokažte to!"

"Na neopeřeného mladíka jste byl totiž až příliš úspěšný. To, co jsme s Mulou pracně a bezvýsledně hledali po pět let, jste objevil mrknutím oka na mapu galaxie. Pak jste bez dohody se mnou a aniž byste informoval Mulu, zamířil přímo k jediné planetě ze sedmadvaceti, která je zřejmě obládána Nadací. Primitivní sedláci věděli o našem příjezdu týden předem. Někdo je musel informovat, ale kdo, když o cíli cesty víme jen my dva a já to nebyl? A ještě něco. Věděl jste, že na palubě je subspaciální vysílací systém umožňující, aby nás někdo sledoval. A tím někým může být jen Mula. Je tedy zřejmé, že jste ho sem chtěl přilákat a odevzdat ho Druhé nadaci pěkně v dárkovém balení!"

"Mohu k tomu vašemu blouznění něco dodat?"

"Jsem zvědav, co si vymyslíte!"

"Pritchere, buďte rozumný a přemýšlejte. Mula mne vybral proto, že nepochyboval o mé věrnosti, i když jsem nebyl "obrácen". Naopak, pochyboval o vaší. Ne že byste ho chtěl vědomě zradit, ale jako "obrácený" postrádáte něco jako imunitu vůči jiným vlivům, což u mne nepřichází v úvahu. Jak to, že víte o subspaciální vysílačce? Tu jste tam nastražil naopak vy! Mula nás bude sledovat a Druhá nadace se ho zmocní. Důvody, jimiž jste mne před tím obvinil, vám byly Druhou nadací vsugerovány!"

Channis zabodl své oči do Pritcherových, jehož tvář počínala odrážet jakousi vnitřní nejistotu. Proč se cítí náhle tak slabým a proč Channisovy vývody se mu zdají tak logické?

Channis pokračoval, stále se dívaje upřeně na Pritchera: "Vidím, že blednete a ruka se vám chvěje. Dejte mi tu pistoli a pak budeme společně čelit tomu, co nás čeká!"

Pomalu, centimetr po centimetru Pritcher natahoval ruku s pistolí, aby ji podal Channisovi, když se rozletěly dveře a na prahu se objevila vysoká zahalená postava.

"Pritchere, nedávejte mu tu pistoli!"

Pritcher sebou trhl, jakoby byl probuzen ze snu. Do místnosti vkročil Mula. Shodil ze sebe těžký plášť pokrytý sněhem a otočil se k přítomným.

"Myslím, že bude nejlépe, když se všichni posadíme a projdeme si všechno od začátku", řekl tichým nevzrušeným hlasem. "Channisi, nenapadlo vás, že to nebyl generál Pritcher, ale vy, kdo byl ovlivněn Druhou nadací?"

"To mne nenapadlo, pane. Takže jste téhož mínění jako Pritcher, a sice, že jsem zrádce?"

"Zajisté. Můžete toto obvinění vyvrátit? Podezíral jsem vás dávno!"

"Zcela jednoduše. Kdybych byl agentem Druhé nadace, nebylo by pro vás nic snazšího než mne "obrátit" a dozvědět se vše, co vím o Druhé nadaci. Ušetřil byste si tím pět let zbytečného pátrání!"

"Tak jednoduché to není. Jako příslušník Druhé nadace máte schopnosti mému vlivu čelit a své "obrácení" pouze předstírat. Obávám se, Channisi, že generál Pritcher má pravdu, a proto zemřete!"

"Pritchere", řekl Mula, "dejte mi tu pistoli!"

Channis pocítil, jak se Mulovy oči na něho upřely a současně jím otřásl prudký úder jeho vůle. Všechnu svou duševní sílu vrhl proti Mulovi, který překvapen její intenzitou, sklonil pistoli a ustoupil o krok. Při tom si všiml, že Pritcher vstává ze židle, a současně pocítil vlnu prudké nenávisti.

"Jste mezi dvěma ohni, První občane", řekl Channis s obličejem zbroceným potem. "Nemůžete kontrolovat dvě mysli najednou.

Buď mne, nebo Pritchera. Jen se na něho podívejte! Je to nyní tentýž Pritcher, který vás chtěl zabít na Terminu. Pokud zastřelíte mne, nebudete mít čas si ho podřídit v tom zlomku vteřiny, než se na vás vrhne. Totéž platí o mně! Takže zahoďte pistoli a já vám uvolním Pritchera, kterého zadržuji jen s největším vypětím. Pak budeme jednat jako rozumní lidé!"

"Udělal jsem chybu", řekl Mula, odhazuje pistoli, kterou Channis odkopl daleko do rohu místnosti. "Měl jsem se s vámi setkat o samotě, bez přítomnosti Pritchera!"

Channis přikývl a v témže okamžiku se vyčerpaný Pritcher bezvládně zhroutil do křesla.

"Až se probudí, bude zase v pořádku", řekl Mula a cosi v jeho hlase Channise zarazilo. Vycítil v něm totiž cosi jako triumfální podtón.

6.

Jeden muž, Mula a někdo jiný

Channis si s hrůzou uvědomil, že prohrál. Pritcher byl v bezvědomí a Mula mohl nyní vrhnout celou svou strašlivou sílu proti němu. Jediná jeho naděje bylo získat čas. Podaří se mu to? Cítil, jak Mulova vůle jím proniká a jakoby z dálky slyšel jeho hlas:

"Hra skončila, Channisi. Vím, že zoufale čekáte, že vám přijdou na pomoc, ale čekáte marně. Druhá nadace totiž již neexistuje. V tuto chvíli má loďstvo, které mne doprovázelo, přeměňuje Tazendu a tím i Druhou nadaci v hromadu sutin!"

Channis se zmohl pouze na zoufalé "Ne - Ne!"

"Ano, ano!", posmíval se Mula. Pomalu se blížil k Channisovi vztahuje po něm drápu podobnou ruku. "A vy jste poslední z nich - ale ne nadlouho!"

Uchopil ho za rameno a Channisem projela prudká bolest pronikající až do nejskrytějších závitů jeho mozku. Náhle sevření povolilo a Mula překvapeně ustoupil o krok. "Něco tu nesouhlasí",

mumlal si pro sebe: "Jeho strach je předstíraný. Že bych přece jen podcenil lstivost Druhé nadace?"

Vrhl se vpřed a uchopil Channise za krk: "Mluv, Channisi, uvažoval jsem správně?"

Channis cítil, jak se mu derou slova na jazyk a z poslední síly bojoval, aby je nemusel vyslovit. Ale cítil, že už nedokáže dlouho vzdorovat. "Seldon", zachroptěl, "zřídil Druhou nadaci zde, na Rossemu. Tazenda - byla - jen - zástěrkou ...!"

Mula uvolnil sevření a Channis se bezmocně shroutil na zem.

"Ty nulo", syčel, "ty myslíš, že jsi mne obelstil? Snad na chvilku, ale hned zavolám své loďstvo a z Rossemu se stane hromada ruin! Ale nejprve se vypořádám s tebou!"

Channis cítil, jak nesnesitelná bolest mu ochromuje údy a ničí poslední vůli k odporu. Jeho poslední vjem byl skřípot otvírajících se dveří. Pak se vše kolem zatmělo a Channis ztratil vědomí.

Do místnosti vstoupil První mluvčí. Mula se vztyčil a řekl mrazivým hlasem: "Vidím, že je tu další návštěva. Jen pojďte dál!"

Mulova psychická tykadla ohmatala okolí domu. "Jak vidím, jste sám", konstatoval s uspokojením.

"Ano, jsem sám." První mluvčí pokývl souhlasně hlavou. "Přišel jsem, abych napravil chybu, které jsem se před pěti lety ve svých kalkulacích dopustil."

"A také proto, abyste zachránil tu trosku - opovržlivým pohledem přejel ležícího Channise - která tak hanebně selhala?"

První mluvčí se usmál: "Proč ho haníte? Channis naopak svou úlohu sehrál na výbornou. Snad se nám podaří ho ještě zachránit!"

Mula mávl rukou. "Zbytečná námaha. Mimochodem, jistě víte, že jsem zničil vaše centrum, Tazendu!"

"To jsme předvídali a obyvatelstvo bylo z hlavních center včas evakuováno. Kromě věcných škod je jen minimálně obětí."

"Ale nemohli jste předvídat, že Rossem bude za několik hodin rovněž zničen i s vaší Nadací, kterou jste sem přemístili. Povel byl již dán! Pokud se okamžitě vzdáte, bude Rossem ušetřen."

První mluvčí se zamyslel. "Myslím, že existuje ještě jiná alternativa. Co když vám řeknu, že sídlo Druhé nadace není ani na Tazendě, ani zde. Je faktem, že tuto komedii jsme sehráli, aby-

chom se vás zmocnili, ale jak se zdá, naše matematické výpočty nebyly dostatečně přesné. Nelze totiž úplně dopodrobna vyřešit rovnice o tisíci neznámých, které by zachycovaly všechny možnosti vašeho jednání. Důsledek je ten, že my nemáme vás, ale i vy nemáte Druhou nadaci, takže jsme zase tam, kde jsme byli na počátku této hry. Přece si nemyslíte, že bychom vás navedli tam, kde naše Nadace opravdu sídlí?"

"Ale má sonda do Channisova vědomí před chvílí jasně prokázala, že Druhá nadace je zde na Rossemu!"

"Co jiného také mohla prokázat, když jsme do jeho vědomí vsugerovali, že Druhá nadace je na Rossemu?"

Nastalo ticho. Pak První mluvčí pokračoval: "A teď dobře poslouchejte, První občane! Celá akce byla připravována již dávno a pověřenci Druhé nadace, kteří zde po tři léta fungovali jako "stařešinové" se včera umlodili a nyní jsou na cestě směrem ke Kalganu, centru vašeho tak zvaného Imperia. Svými duševními schopnostmi, které se sice individuálně nevyrovnají vašim, ale kolektivně je daleko předčí, způsobí po svém přistání okamžitě revoltu všech, které jste tak zvaně"obrátil". Co se stane pak, můžete usoudit z Pritcherova chování, když se na okamžik vymkl z vašeho vlivu. Takže bych vám neradil, abyste se na Kalgen vracel. Kromě mužů své flotily nemáte nikoho, kdo by vám zůstal věrný!"

Mulův obličej byl směsicí vzteku a zoufalství, První mluvčí pokračoval: "Dáte-li okamžitě příkaz svému loďstvu, aby nechalo Rossem na pokoji, odvolám současně naši výpravu na Kalgan!"

V okamžiku, kdy Mulova mysl, zastřena zoufalstvím, nebyla schopna se bránit, První mluvčí toho bleskurychle využil. Stačil malý okamžik a Mula byl - "obrácen"! Pomalu pozvedl obličej a nesměle se zeptal: "Takže se mohu vrátit na Kalgan a vládnout dále?"

První mluvčí se usmál: "Jistě, První občane. Ale na Druhou nadaci zapomenete stejně tak, jako na své světovládné plány a budete se starat jen o blaho svých poddaných!"

Po chvíli se Mula nesměle zeptal: "Mohu vědět, kdo vůbec jste?"

"Záleží na tom?"

"Celkem ne." Mula se dotkl Pritcherova ramene "Vzbuďte se, generále, jede se domů!"

Poslední mezihra

Channis ležel v bílém světlém pokoji a odpočíval. Byl se vším spokojen. Předměty v pokoji, stromy, keře a oblohu za oknem sice vnímal, ale pro něho to byly věci beze jména.

Trvalo dlouho, než se jeho duševní obzor začal rozšiřovat. Pak již začínal spojovat pojmy a vnímat útržky slov, třeba když u jeho lůžka rozmlouvali dva lékaři:

"Kompletní afazie", řekl jeden z nich, "ale zdá se, že poněkud ustupuje. Za týden počneme s druhou fází léčení."

Channis sice slova vnímal, ale jejich smysl mu zatím ještě unikal. Pak se s ním něco stalo a Channis usnul. Spal dlouho.

Když se probudil, seděl u lůžka První mluvčí a usmíval se. Channis se posadil a jeho první slova byla: "Kde to jsem?"

"V nemocnici Druhé nadace. A víte vůbec, kde to je?"

Channis vstal z lůžka, přešel k oknu a vyhlédl ven. A stejně jako kdysi Eblin Mis, pocítil nesmírné překvapení. "U všech galaxií!", zvolal, "to by mne ani ve snu nenapadlo!"

Část druhá: Nadace pátrá

9.

Arcadia

ARKADY DARELL ... úspěšná spisovatelka, proslavila se zejména biografií své babičky Bayty Darell, která vraždou Eblina Mise znemožnila Mulovi objevit Druhou nadaci. Po staletí tvořilo její dílo jediný spolehlivý pramen informací o Mulovi a období jeho vlády.

Encyclopedia Galactica

Arcadia Darell seděla u svého psacího stolu a sebevědomě diktovala do automatického psacího stroje:

"Budoucnost Seldonova plánu"

Napsala A. Darell.

Zamračila se. Proč nenapsat rovnou Arcadia? Pak ale mávla rukou. Arcadia je jméno hodící se pro malou holčičku. Až budu velká a uznávaná spisovatelka, bude se podepisovat "Arkady". Bez příjmení "Darell", protože každý bude vědět, o koho jde.

Předevčírem oslavila čtrnácté narozeniny a doufala, že otec jí už konečně bude říkat "Arkady". Ale hned si také představila, co asi namítne, až mu tento návrh přednese. Vzhlédne od své práce, změří si ji očima a pronese: "Arcadie, nezdá se ti, že to poněkud přeháníš? Když ve čtrnácti předstíráš, že ti je devatenact, budeš také chtít, aby si lidé mysleli, že ti je třicet?"

Při té myšlence vzdorně pohodila hlavou a diktovala dále:

"Historie Nadace je dobře známa všem, kdo měli to štěstí vzdělávat se na našich školách, které jsou dokonalé a za vedení nejlepších učitelů."

"To je přesně ono!", zaradovala se. "Ta stará baba, slečna Erligová, bude kňučet radostí, až to bude číst. Jistě mi za to dá lepší známku!"

"Základním kamenem, na němž naše historie spočívá, je velký Seldonův plán. Je však mnoho lidí, kteří namítají ..."

Arcadia přerušila diktát, protože zaslechla, jak někdo zaklepal na okno. Ohlédla se a spatřila za sklem usmívající se tvář mladého muže, který na ni kýval. Po několika okamžicích potřebných k tomu, aby nasadila patřičný výraz překvapení, vstala a přistoupila k oknu.

"Dovnitř nemůžete", řekla rozhodně. "Kdo vůbec jste a co tady chcete? Okno neotevřete, protože jsou zakodována na obyvatele domu a použijete-li násilí, spustí alarm spousta bezpečnostních zařízení!"

Na okamžik se odmlčela a pak pokračovala: Kromě toho, jak tady v prvním patře visíte za římsu, působíte dost směšně. Spadnete-li dolů, zlomíte si vaz a hlavně poškodíte spoustu cenných květin tam dole!"

"V tomto případě", řekl mladý muž, který si zřejmě myslel totéž, jen s obráceným pořadím ohrožených hodnot, "bude nejlépe, otevřete-li okno a vpustíte mne dovnitř."

"Asi jste si spletl dům", odpověděla Arcadie povýšeně. "Já nemám ve zvyku pouštět oknem do domu mladé muže, zejména když je večer, a toto je má ložnice!" Svá slova doprovodila znechuceným zvednutím obočí tak, jak to viděla u svých oblíbených hereček.

"Co mám tedy dělat?", zakvílel mladý muž. "Už dlouho nevydržím jen tak viset!"

"Spadnete-li", řekla Arcadie mrazivým hlasem, "budu to považovat za neoprávněné vniknutí do zahrady a spustím bezpečnostní opatření. Pokud vás zraní, bude to jen vaše vina!"

Nastalo ticho. Muž za oknem zřejmě přemítal, co dál. Nakonec řekl s prosebným výrazem: "Co tedy podle vás mám dělat? A je to vůbec dům doktora Darella?"

"Ano", kývla hlavou Arcadie a otevřela okno. "A pokud jde o vaši první otázku, je samozřejmé, že půjdete dovnitř!"

Mladý muž se vyšvihl na okno a rozpačitě vstoupil do pokoje. "Jste si jista, že vaše pověst neutrpí, když mne u vás najdou?"

"O moji pověst se nestarejte. Spíše se obávejte o svou, protože jakmile uslyším kroky svého otce, jak stoupá po schodech, začnu křičet, že jste mne přepadl!"

"To jste si vymyslela dobře", řekl mladý muž ironicky. "Ale jak vysvětlíte, že jste vypnula okenní jistič a otevřela okno?"

"Bylo mi horko, a tak jsem větrala. A bezpečnostní zařízení jsem si vymyslela. Žádné neexistuje."

Mužovy oči se široce rozevřely: "Takže vy jste blufovala? Kolik je vám vlastně let, dítě?"

"To je impertinentní otázka, mladý muži. Kromě toho nejsem zvyklá, aby mne někdo nazýval dítětem!"

"Chápu, že vás to rozčiluje, protože jste pravděpodobně Mulova babička v přestrojení. Ale dovolíte, abych zase odešel, kudy jsem přišel, dřív než mne zlynčují?"

"To je zbytečné, protože otec vás očekává."

"Jak to víte?" Mužovy oči se údivem rozšířily.

"To je přece úplně jednoduché. Včera dostal otec osobně kodovanou depeši. Hned na to dal naší služce zcela zbytečně měsíční dovolenou. A dnes ráno upravil pokoj pro hosty a přistavil postel. Přitom mi o tom nic neřekl, ačkoliv obvykle přede mnou

nemá tajnosti. A tak když jsem vás viděla, jak se škrábete nahoru po zdi, bylo mi hned jasné, že se jedná o návštěvu, kterou nutno utajit."

"Divím se, že vám otec vůbec někdy něco říká", řekl muž obdivně. "Vy to musíte přece vědět ještě dřív, než vůbec otevře ústa!"

"Obvykle je tomu tak", Arcadie skromně přikývla hlavou.

"Hm. Takže jste hned uhodla, že tím tajemným návštěvníkem musím být já."

"Samozřejmě! Obyčejný návštěvník by přece přišel normálně dveřmi." Arcadie si povzdechla: "Vy muži jste přece tak pitomí!"

"Jste příliš sebevědomá, dítě - pardon - slečno." Zdálo se, že muž se urazil. "Ale co kdybych nebyl tím, koho váš otec čeká, co byste dělala pak? Nemusela by se vám ta důvěra vyplatit!"

Arcadie se usmála. "Jakmile jsem viděla, že jste shodil aktovku dolů do květin, věděla jsem bezpečně, že jste tím očekávaným návštěvníkem."

"Nechápu ..."

"Mladý muži, uvažujte trochu. Tu aktovku jste shodil úmyslně, protože jste se nejdříve podíval dolů, kam spadne. To znamená, že v ní bylo něco důležitého a žádný zloděj nebo jiný nekalý živel nic takového na výpravu sebou nevláčí!"

"Ale co kdybych vás zaškrtil, pak slezl dolů, vzal aktovku a odešel?"

"Pochybuji, že byste na to měl čas. Mám totiž pod postelí baseballovou pálku a ujišťuji vás, že mám hezky tvrdý úder!"

Nastala chvíle ticha. Pak se muž s hranou galantností uklonil: "jsem Pelleas Anthor. A vaše ctěné jméno?"

"Arca - Arcady Darell, těší mne."

"A teď, když jsme se seznámili, budete tak laskava a dojdete pro otce?"

Arcadie se na něho opovržlivě podívala a pak zadupala na podlahu. V zápětí se ozvaly na schodech kroky. Do Arcadiny ložnice vstoupil starší muž a překvapeně se zarazil: "Arcadie", zvolal, měře si ostrým zrakem vetřelce, "co to má znamenat?"

Pelleas se uklonil: "Dr. Toran Darell? Dovolte, abych se představil, jsem Pelleas Anthor. Doufám, že jste dostal moji zprávu, alespoň vaše dcera je o tom přesvědčena."

"Jak to, že to ví moje dcera?" Dr. Darell se na Arcadii zamračil. "Očekával jsem vás. Račte mne doprovodit dolů, do mé pracovny." V tom jeho zrak padl na psací stůl, odkud se ozýval slabý tikot. Vztáhl ruku a uvedl zařízení do chodu.

"Otče!", zakvílela Arcadie, "žádný gentleman hodný toho jména, by se nedotknul soukromé korespondence a poznámek dámy!"

"Spíše mluvená korespondence a s cizím mužem v ložnici! Arcadie, jsem krajně rozhořčen!"

"Ale otče, to je něco zcela jiného než si myslíš!"

Pelleas Anthor se zasmál. "Dr. Darelli, trvám na tom, abyste si záznam vyslechl, již v zájmu mého dobrého jména!"

Když záznam doběhl, řekl dr. Darell vyčítavě: "Arcadie, myslím, že mladá dáma by neměla být tak - tak - impertinentní vůči starší osobě!"

"Tak proč lezl oknem?", rozhořčila se Arcadie. "To přece bylo stupidní! Kdyby byl šel normálně dveřmi, tak mohlo být tajemství zachováno!"

Oba muži se zarazili. "Jaké tajemství máš na mysli?" Hlas dr. Darella se poněkud zachvěl.

"Přece tajemství Druhé nadace!"

Nastalo trapné ticho. Dokonce i Arcadii se sevřelo hrdlo.

"Jak jsi na to přišla!", zahřměl dr. Darell.

"Co jiného by to mohlo být? Ale můžete být jisti, že to nikomu neřeknu!"

"Pane Anthore", řekl dr. Darell zkroušeně, "musím se vám omluvit za ..."

"To nic", přerušil ho Pelleas Anthor. "Ale slečno", obrátil se k Arcadii, "proč si myslíte, že bylo ode mne hloupé lézt sem oknem, namísto abych přišel rovnou dveřmi?"

"Protože je to nápadné! Kdybych já chtěla někoho navštívit v naprosté tajnosti, tak bych se s ním co nejvíce setkávala na veřejnosti, takže kdyby pak šlo o nějakou tajnost, nikdo by si toho moc nevšiml!"

"Hm", řekl rozpačitě Pelleas Anthor. "Mohu se ještě na něco zeptat?"

"Prosím."

"Vy nemáte žádnou baseballovou pálku pod postelí, že?"

"Samozřejmě že nemám!"

"Arcadie", dr. Darell pokynul své dceři, "my teď s panem Anthorem půjdeme dolů do mé pracovny. Dokonči svou školní úlohu, ale nehýří přitom svou nespoutanou fantazií!"

Když oba muži kráčeli po schodech, zeptal se Anthor: "Promiňte, doktore, jak stará je vlastně vaše dcera?"

"Předevčírem jí bylo čtrnáct."

"Čtrnáct! Zmínila se vám někdy, zda již přemýšlela o vdavkách?"

"Zatím ne. Proč?"

"Až tak učiní, tak dotyčného okamžitě zastřelte. Bude to pro něho vysvobození, protože peklo nemůže být hrůznější než život s vaší dcerou, až jí bude tak kolem dvaceti!"

"Myslím, že vím, co máte na mysli", řekl dr. Darell a oba muži se zasmáli.

8.

Seldonův plán

V místnosti, chráněné psychickými silami se nachází ojedinělé zařízení zvané První radiant, obsahující Seldonův plán rozpracovaný do všech detailů.

Muž, který seděl u stolu, byl První mluvčí, v pořadí již dvanáctý. Jeho předchůdce zvítězil sice nad Mulou, ale za jakou cenu! Po celých dvacet let bylo nutno napravovat škody, aby vývoj galaxie mohl být vrácen na předurčenou cestu. Byla to strašlivá práce.

Otevřely se dveře a do místnosti vstoupil mladý muž. Byl to Student, jeden z těch, kteří možná jednou v budoucnu převezmou funkci Prvního mluvčího.

Jeho příprava nebyla lehká. Mládí téměř nepoznal, neboť od útlého věku byl vychováván psychology a matematiky, takže již nyní by mohl vykonávat funkci řádného člena Druhé nadace, možná

i některého z Mluvčích, ovšem pro úroveň Prvního mluvčího zatím ještě zdaleka nedorostl.

První mluvčí ho přivítal s úsměvem. "Příteli, prošel jste obecnou přípravou, a to s mimořádným úspěchem, k čemuž vám gratuluji. Dříve však, než přikročíme k druhé fázi vašeho studia, seznámím vás s komplexním modelem Seldonova plánu. Na rozdíl od toho, co jste se dosud naučil, Seldonův plán není ani úplný, ani dokonalý. Je rozpracován do nesmírného počtu variant, které však vyžadují neustále dalšího zpřesňování. Je to nesmírně náročná a složitá práce a bude dlouho trvat, než zvládnete její zásady. Ale také mimořádně zodpovědná, protože budoucnost galaxie závisí na správné interpretaci nových psychohistorických jevů, jejich matematického vyjádření, které nutno promítnout do výchozích variant a hlavně pak na správnou aplikaci takto zjištěných výsledků do praxe.

První předpoklad pro správný výkon funkce Prvního mluvčího je zbavit se všech emocí." Pohlédl na Studenta a znovu se usmál. "Na příklad právě nyní ve vás zápasí dva protichůdné pocity. Doufáte, že tuto další etapu studie zvládnete. To je naprosto špatné. Vy nesmíte doufat, ale v ě d ě t, že uspějete. Jakékoliv pochyby musí stranou.

A nyní k věci. Toto zařízení, které vidíte před sebou, se nazývá První radiant. Jeho pomocí lze Seldonův plán upravovat, rozvádět a promítat do něho prvky, takže sám bude schopen vyhodnocovat nejlepší alternativu pro náš další postup. Jakákoliv mechanická činnost je vyloučena, protože První radiant bude psychicky nakódován na vaši osobnost. To ovšem znamená ..."

9.

Spiklenci

Zatím co dr. Darell a Pelleas Anthor jednali dole v pracovně, Arcadie nezahálela. Zavolala Olyntha Dama, svého spolužáka, který ji bezmezně obdivoval, což konkrétně v jeho případě nechá-

valo Arcadii jinak naprosto chladnou. Věděla však, že jeho koníčkem je elektronika, a tak s čistě ženskou lstivostí se rozhodla oba tyto momenty sloučit a využít.

Toho večera se v pracovně dr. Darella sešlo pět mužů. Kromě dr. Darella a Pellease Anthora tam byl Joel Turbor z televize, dr. Elvett Semic, univerzitní profesor fyziky a Homir Munn, literární vědec.

Dr. Darell představil Pellease Anthora jako svého synovce, za jehož spolehlivost a diskrétnost ručí, a pak zahájil jednání.

"Vítám vás, pánové", řekl úvodem, "a to na schůzce, která je dnes mimořádně důležitá. Musí být tajná, protože jinak jsme mrtvi. Z tohoto důvodu jsem vás pozval zcela veřejně, aby mohl každý vidět, že vstupujete. To považuji za nejlepší způsob jak naši schůzku utajit. Jakékoliv tajnůstkářství by vzbudilo nežádoucí pozornost, takže takhle to bude vypadat jako přátelské posezení, které nikomu nebude nápadné."

"Ha!", řekla Arcadie, skloněná nad odposlouchávacím zařízením, které jí zhotovil její obdivovatel a ušklíbla se. Otec zřejmě si vzal poučení z její kritiky spikleneckého počínání toho nafoukaného Pellease. Na druhé straně byla poněkud zklamána kvalitou dodaného zařízení, které prskalo a zkreslovalo reprodukovaný hovor z pracovny. Ale co lze nakonec čekat od obtloustlého a pitomého spolužáka Olyntha Dama.

"Dejme tomu, že jste jednal opatrně a správně", řekl Elvett Semic. "Ale řekněte nám něco bližšího o svém synovci!"

"Pelleas Anthor studoval u mého přítele dr. Kleise, který nedávno zemřel. Ještě před smrtí mi Pellease doporučil a současně mi zaslal jeho mozkový snímek, který jsem si ověřil ihned po příchodu svého synovce. Vše souhlasí, takže můžete být bez obav."

"Protože od té doby co dr. Kleis zemřel, jste největším elektroneurologem v galaxii, věřím vám", pokývl hlavou Joel Turbor. Také ostatní vyjádřili svůj souhlas.

"My - myslím, že bychom mě-měli nechat zby-zbytečných řečí a přistoupit k vě-věci!", ozval se Homir Munn, který v rozčilení někdy koktal.

Pelleas Anthor povstal. "Dříve než začneme jednat, prosím o malé strpení. Vy všichni jste se přesvědčili o mé autentičnos-

ti, ale kde mám já záruku, že vy jste těmi, za které se vydáváte? Proto prosím, aby byly prošetřeny mozkové vlny všech přítomných. A ověření provedu sám!"

Po poněkud rozpačité diskusi přítomní souhlasili s Anthorovým požadavkem. Když kontrolní procedura skončila úspěšně, řekl Pelleas Anthor: "V domě je ještě jedna osoba!"

"Máte na mysli mou dceru?", zatvářil se dr. Darell překvapeně. Pak pokrčil rameny a sledován Anthorem vystoupil po schodech do Arcadiny ložnice.

Arcadie chvatně ukryla odposlouchavací zařízení a návštěvníky uvítala s nevinnou tváří. Proceduře se podrobila bez námitek.

Když se opět shromáždili v pracovně, Pelleas Anthor otevřel svou aktovku a vyňal z ní několik mozkových snímků. "Jedná se o charakteristiky mozků několika význačných osob z Nadace, jejichž jména vám později sdělím. Jak se mi tyto snímky dostaly do rukou je zatím vedlejší. Dr. Darelli, jako odborníka vás upozorňuji především na zvláštní plochá místa mezi sekundárními Tenniano-vými závity v přední části mozku. Prosím, abyste je prozkoumal a řekl nám svůj názor. Můžete k tomu použít mého analyzátoru", dodal, vyjímaje z aktovky zvláštní přístroj.

Dr. Darell se dal do práce. Po chvíli překvapeně potřásl hlavou:

"Nevím, jak si to mám vysvětlit. Na všech snímcích je patrna stejná nepravidelnost, která není způsobena nějakým chirurgickým zákrokem, ale zřejmě neznámým deformačním procesem. Nachází se v místech, kde jsou centra ovlivňující jednání a emoce. Podobných zásahů směřujících k usměrňování lidské psychiky byl schopen snad jen Mula!"

Turbor zbledl. "Nebo také supermani v oblasti psychologie z Druhé nadace!"

Nastalo hluboké ticho, které posléze přerušil Homir Munn: "Jak jste na to přišel?"

"Já ne", řekl Pelleas Anthor, "ale dr. Kleise. Z pověření vlády shromažďoval a archivoval mozkové snímky pro evidenci obyvatelstva a všiml si toho čistě náhodou."

"To by pak znamenalo, že Druhá nadace se snaží infiltrovat do naší společnosti tím, že ovlivňuje mozky nejvýznamnějších lidí ve svůj prospěch", poznamenal zamyšleně Turbor.

"S největší pravděpodobností máte pravdu", pokývl hlavou Anthor. Pak se obrátil k dr. Darellovi: "Doktore, víte proč zemřel dr. Kleise?"

Dr. Darell zbledl. "Myslím, že ano. Objevil něco, co ho nesmírně vzrušilo. Naznačil mi, že přišel na hroznou věc, ale nechtěl mi říci, o co jde. Zřejmě se v důsledku svého objevu obával smrti a nechtěl, aby mne stihl stejný osud. Varoval mne, abych dále nepátral, protože jde o příliš nebezpečné věci a ti, kdož je mají na svědomí, jsou příliš mocní. Zakrátko na to zemřel."

"Máte představu, do jaké míry je rozsáhlá tato infiltrace mezi námi?" Semicův hlas se chvěl vzrušením.

"Těžko říci. Zjištěné případy se zatím týkají osob ze závislých planet. Terminus možná ještě není napaden, ale není radno se na to spoléhat!"

"Co tedy bu-budeme dělat?", koktal Homir Munn. "Má-máme to oznámit úřadům?"

"Myslím, že by to byl náš rozsudek smrti. Druhá Nadace má jistě své špehy všude. Ale abychom vůbec mohli něco podniknout, musíme mít především více informací. Zatím si marně lámu hlavu, proč proti nám tak zákeřně postupují. Zřejmě nás chtějí "obrátit", jako to kdysi činil Mula, ale proč? Vždyť máme přece stejný cíl - nebo snad ne?"

Pelleas Anthor se rozhlédl po přítomných, kteří z něho nespouštěli oči a pokračoval: "Myslím, že bychom měli vycházet z okamžiku, kdy Mula tak překvapivě změnil svou politiku a z dobyvatele se stal mírný a osvícený vládce, milovaný až do smrti svými poddanými. Je nápadné, že tímto okamžikem skončil své zuřivé pátrání po Druhé nadaci a zcela o ni ztratil zájem. K tomuto tajemství bude jistě klíč v archivech Mulova paláce na Kalganu a jsem přesvědčen, že jeho odhalením získáme cenné informace pro směr našeho dalšího pátrání. Navrhuji, aby jeden z nás byl pověřen tímto úkolem. Mám konkrétně na mysli Homira Munna, který jako literární vědec je pro tuto práci z nás všech nejlépe fundován."

Munn vyskočil a jeho rozčilení bylo tak velké, že dokonce přestal koktat. "Vy si to představujete příliš jednoduše. Mulův palác je na Kalganu národním památníkem, kam nikdo nesmí. To mám jednoduše zajít za Lordem Stettinem, který po Mulovi zastává funkci Prvního občana a říci mu "dobrý den, První občane, pusťe mne do paláce, já vám tam nic neukradnu?""

"Proč ne?"

"Protože se mi vysměje a vyhodí mne!"

Munn se zoufale rozhlížel po ostatních v naději, že se mu od nich dostane zastání, ale marně. Byl naopak vystaven tak soustředěnému nátlaku, že nakonec neodolal a s návrhem souhlasil.

Bylo rozhodnuto, aby svou cestu na Kalgan podnikl v rámci dovolené, a to svou lodí, což nevzbudí nežádoucí pozornost.

Druhé, naprosto neregulerní rozhodnutí padlo v ložnici nad pracovnou, když ilegální účastník této porady s povzdechem odložil odposlouchávací zařízení. Charakter a význam tohoto druhého rozhodnutí nám však prozatím zůstane utajen.

10.

Krize se blíží

První mluvčí pohlédl na Studenta stojícího před ním a svírajícího svitek papíru s matematickými propočty.

"Zde je důkaz", řekl Student, "že bude-li První nadace postupovat jako dosud, znamená to konec Seldonova plánu. Z tohoto důvodu se jejich existence stává samoúčelnou a dokonce škodlivou. Nehledě k tomu, že si její vedoucí činitelé libují v pohodlném hedonizmu, nezajímají se o další vývoj, který považují automaticky za zajištěný a v bezstarostném izolacionismu se začínají odklánět od technologie a veškeré své vědecké úsilí věnují psychickým vědám. Tím porušují Seldonem určenou dělbu práce mezi oběma Nadacemi a navíc jejich antipatie k nám začíná přecházet v nepřátelství."

"Tento vývoj", řekl chladně První mluvčí, "nejen že začíná ale už nastal a nabývá nebezpečných forem nejen pro nás, ale především pro Seldonův plán!"

11.

Černý pasažér

Nastalo léto. Homir Munn dokončil poslední přípravy na své kosmické lodi Unimaru a rozloučiv se se svými přáteli, vystartoval směrem ke Kalganu.

V té chvíli dr. Darell zvedl znechuceně hlavu od své práce. "Co se děje?", zeptal se ostře své služebné Poli, stojící ve dveřích s dopisem v jedné a jakýmsi přístrojem v druhé ruce.

"Arcadie je pryč!"

Dr. Darell jí chvatně vytrhl dopis z ruky a začal chvatně číst:

Drahý otče. Neměla jsem odvahu se s tebou rozloučit osobně, a tak jsem ti napsala dopis. Odjíždím se strýčkem Homirem na prázdniny a nechávám ti něco, co už nepotřebuji. Můžeš si to beze všeho nechat.

Tvoje milující Arcady.

Dr. Darell zesinal. "Dejte mi tu věc a okamžitě zavolejte pana Anthora!"

Na rozdíl od dr. Darella Palleas Anthor se nedokázal ovládat. Běhal po pokoji, rval si vlasy a Arcadino jednání komentoval výrazy, jichž by gentleman neměl užívat vůči dámě, byť i jen čtrnáctileté.

"Na co čekáte?", obořil se na dr. Darella. "Okamžitě zavolejte kosmodrom, ať zachytí Unimaru!"

"Pomalu, Pelleasi. Je to moje dcera."

"Ale galaxie není vaše, abyste si zahrával s jejím osudem!"

"Víte co je tohle?" Dr. Darell podal Anthorovi předmět přiložený k dopisu.

"Nevím a nezajímá mne to."

"Ale mělo by. Je to totiž odposlouchávací zařízení. Sice primitivní, ale funguje. Tím nám Arcadie chtěla sdělit, že ví, o čem jsme jednali. Takže budeme-li dělat rozruch, je nebezpečí, že Druhá nadace si toho všimne a já bych nerad, aby se mi dcera vrátila s upravenými mozkovými závity. Totéž platí o chudákovi Munnovi, samozřejmě."

"Co ale udělá Munn, až ji objeví na své lodi?"

"To nevím. Ale co vím zcela určitě, je to, že Arcadie tuto situaci zvládne bez problémů."

Skryta v komoře pro zásoby, Arcadie naslouchala hlukům, přicházejícím z obytné části lodi. Bylo to šoupání nohou, zaskřípění křesla a občasné zakašlání. Při tom přemýšlela, jak nejlépe vyjevit Munnovi svou přítomnost, aby staříka nesklátil infarkt. Ale její vrozená činorodost jí nedovolila, aby tuto chvíli dlouho odkládala. Potichu otevřela dveře a spatřila Munna, jak leží v posteli a něco čte. Byl obrácen obličejem k ní. Arcadie se polekala a rychle přivřela dveře, ale bylo již pozdě. Munn vyskočil a zařval: "Kdo je tam? Mám pistoli a střelím!"

"Nestřílejte!", zvolala Arcadie vylézajíc z komory. "To jsem já, Arcadie", dodala celkem zbytečně. Pak si mrzutě uhladila záhyby na kombinéze, kterou koupila jako zaručeně nemačkavou a upřela na Munna nevinný pohled svých velkých očí: "Víš, strýčku Munne, tolik jsem po tom toužila letět s tebou na dovolenou!"

"Ale já - já nikam neletím! To jen tak, abych se trochu pro-procvičil v létání!"

"Jak to, vždyť přece letíte na Kalgan sehnat informace o Druhé nadaci?"

Homir Munn zoufale zavyl a zhroutil se do křesla. Když se poněkud vzpamatoval, vyrazil ze sebe: "Jak jsi se do-dostala na loď?"

Arcadie mávla ležérně rukou. "Bylo to docela jednoduché. V hangaru jsem řekla strážným, že přináším zavazadlo, které jste zapomněl. Jen kývli hlavou a ukázali palcem, abych šla dovnitř."

"Jak ses vůbec dozvěděla ... a co tvůj otec?"

"Odposlouchávala jsem vás, když jste se radili v pracovně. A otci jsem nechala vzkaz. Vsadím se, že za chvíli se nám ozve!"

V téže chvíli zazněl signál hyperfonu. Munn pohlédl na Arcadii jako by z ní měl strach. Stiskl tlačítko a vskutku volal dr. Darell.

Řekl několik slov a zavěsil. Homir Munn se zatvářil jako člověk, do něhož ze všech stran kopají, aniž by mu řekli proč. Vzkaz od dr. Darella zněl totiž takto: "Děkuji vám za milý dárek a jsem si jist, že se bude hodit. Přeji vám šťastnou cestu!"

"Vidíte!", Arcadie zvolala vítězoslavně, "to je sdělení, že všechno je v pořádku!"

Homir Munn si zřejmě nepotřeboval prohlubovat praxi v létání. Na Kalganu přistáli přesně za dobu udanou astronautickými tabulkami.

12.

Vládce Kalganu

Kalgan býval odjakživa výletním a turistickým centrem bohačů celé galaxie. Pak se stal sídlem Muly a tím centrem jeho obrovské říše, která se po jeho smrti rozpadla jako domeček z karet. Jako první se osamostatnila Nadace a její přidružené planety a postupně všechny další části této nepřirozené aglomerace.

Avšak oněch deset let Mulovy vlády zůstalo v paměti obyvatel Kalganu jako nesmazatelná vzpomínka a vyvolalo až nekritický kult tohoto záhadného dobyvatele. Všichni Mulovi nástupci převzali po jeho vzoru titul Prvního občana, avšak již daleko méně ctností, jimiž se jeho vláda vyznačovala, zejména během posledních pěti let.

V současné době byl Prvním občanem lord Stettin. Byl poměrně schopný, ale povahově nevypočitatelný, čímž se jeho první ministr ocitl v poměrně těžké situaci. Sloužil již Stettinovu předchůdci a měl v úmyslu sloužit i jeho nástupci, pokud ovšem Stettinovu vládu ve zdraví přežije.

Neméně složitou pozici měla i lady Callia, která byla lordu Stettinovi sice více než přítelkyní, ale méně než manželkou.

Toho večera seděli všichni tři v soukromé pracovně lorda Stettina, který byl v mrzuté náladě. "Meire", obrátil se na svého prvního ministra, "vás nerozčiluje okolnost, že mám nejmocnější loďstvo a že leží nečinně? Chci vrátit Kalganu jeho bývalou slávu!"

"Sire", Meirus oslovil svého pána titulem určeným pouze pro nejužší okruh Stettinových spolupracovníků, "plně vás chápu, ale věc není tak jednoduchá. Expanze je v poslední době riskantním podnikem. Vezměte třeba Nadaci. Nikdo nad ní nezvítězil a dokonce i Mula jí vrátil z neznámých důvodů její suverenitu."

"Ale dnes je zcela jiná situace. Pět let Mulovy nadvlády stačilo, aby její vysoce rozvinutou technologii rozšířil po celé galaxii, takže její potencionální protivníci již nejsou dřívějšími barbary, nad nimiž lehce vítězila!"

"Možná", řekl opatrně Meirus. "Ale co potom Druhá nadace?"

"Druhá nadace?", opáčil chladně lord Stettin. "Kdo ví, co ta má za lubem. Někteří říkají, že zastavila Mulu, který se pak až do své smrti stal jejím poslušným služebníkem. Naproti tomu jiné prameny tvrdí, že Mula svůj postoj změnil o své vlastní vůli a že Druhá nadace s tím nemá nic společného. Já věřím této druhé alternativě. Ale ať je to jakkoliv, rozpadem Mulova Imperia vzniklo politické vakuum, které já hodlám vyplnit!"

"Na vašem místě, Sire, bych postupoval velmi opatrně. Především bych si zjistil pravý důvod změny Mulovy politiky a z toho bych vycházel. Možná, že by nám k tomu dobře posloužil návštěvník z Nadace, který se u mne ohlásil se žádostí o povolení prozkoumat Mulovy archivy."

"Hm. Nevím, zda bych mu to měl dovolit. Mulův palác je pro obyvatelstvo posvátné místo a nerad bych, aby došlo k nějakým nepříjemnostem. Ale uvážím to."

Meirus se uklonil a vyšel z komnaty.

Lord Stettin zamyšleně pohlédl na lady Callii. Proč se jí už dávno nezbavil? Pokud byl pouhým admirálem, celkem mu vyhovovala, ale teď, když se stal Prvním občanem a možná budoucím vládcem galaxie, potřeboval ženu z význačného rodu, nejlépe původem z Nadace.

"Cukroušku", zavrkala lady Callie, která si všimla nevrlého lordova pohledu, "ty se na mne zlobíš?"

"Nezlobím, ale nech si ta směšná jména, víš, že to nemám rád. A vůbec, nech mne na pokoji. Přemýšlím."

"O tom muži z Nadace?"

"Ano."

"Víš, že s ním přijela také mladá dívka? Ráda bych si s ní promluvila. Pocházím sama z Nadace, a tak mne zajímá, co je tam nového."

"Nemám námitek", řekl První občan.

13.

Lady Callie

Arcadie byla šťastná. Navštívila řadu kalganských pamětihodností, prošla mnoha obchody a u kadeřníka si byla upravit vlasy. Nyní seděla v komnatě lady Callie a způsobně popíjela čaj.

"Hrozně se těším, drahoušku, až mi budete vyprávět o Nadaci", žvatlala lady Callie. "Je to totiž moje rodiště, víte? Často si pouštím videofilmy, zejména o těch vašich bývalých kupcích. To museli být muži! Velcí, vousatí a divocí a jak uměli sebevědomě jednat se ženami! Váš strýc Munn je také jedním z nich? Ale nezdá se mi, že by na to byl dost divoký. Kromě toho nemluví mužným basem, ale jen tak pípá!"

Arcadie naslouchala netrpělivě tomuto žvanění, ale když se jí lady Callia zeptala na účel Munnovy návštěvy, zpozorněla. Po chvilce váhání řekla: "Má lady, sdělím vám to, ale nesmíte to nikomu prozradit!"

"Samozřejmě!"

"Strýček Munn je největší autorita pokud jde o Mulovu historii a doufá, že se mu v archivech podaří zjistit něco o Druhé nadaci. Jak víte, byli to oni, kdo zastavili Mulu, protože předčasně vytvářel Druhé Imperium. Strýc je však toho názoru, že věci

dozrály natolik, že Kalgan má nyní naději stát se jeho jádrem!"

"To by znamenalo, že cukroušek - pardon, První občan, by se stal ...." lady Callia vyvalila oči.

"Přesně tak. A proto chce strýc Munn prozkoumat archivy v Mulově paláci."

Když se pak Arcadie rozloučila, odcházela s pocitem, že učinila vše, co bylo v jejích silách.

Lord Stettin byl v mrzuté náladě. Ztratil více než hodinu v neplodné diskusi s potrhlým knihovníkem z Nadace. Přece k vůli nějaké nové knize o Mulovi, kterých už vyšlo bezpočet, nebude rušit všeobecné tabu, pod nímž stál Mulův palác a jeho archivy. Proto udělal dobře, že jeho žádost zdvořile, ale rozhodně odmítl.

Dveře jeho pracovny se otevřely a vstoupila lady Callia.

"Cukroušku" - "Sire!", rychle se opravila, vidouc jeho nevrlý pohled. "Právě jsem mluvila s tou dívkou z Nadace. Řekla mi, že Druhá nadace má pravděpodobně v úmyslu učinit z vás císaře galaxie a že někde v Mulově paláci se nachází důkaz toho záměru!"

Homir Munn, zklamán odmítnutím své žádosti, právě dokončoval přípravy k odletu, když se objevil posel z paláce a doručil mu oficiální sdělení, že se mu povoluje vstup do archivů. Jeho radost neznala mezí, a tak si nevšiml Arcadina potutelného úsměvu. Znala totiž důvod Stettinova souhlasu - lépe řečeno, domnívala se, že ho zná.

14.

Úzkost

Služebná Poli položila na stolek tác se snídaní a se zřejmou nevolí pohlédla na televizní obrazovku právě vysílající zprávy.

"Ti lidé jsou blázni", řekla, potřásajíc hlavou.

Dr. Darell cosi souhlasně zamručel.

"Co to jen ty Kalgánce napadlo", pokračovala, když se na obrazovce objevil rozlícený dav obklopující velvyslanectví Nadace.

Dr. Darell pozvedl hlavu od své práce. "Říkala jste něco, Poli?"

"Ale nic, vůbec nic, doktore, to se vám jen zdálo", řekla ironicky. Obracejíc se k odchodu zamumlala: "Člověk aby se tady udřel, ale aby s ním někdo slušně promluvil, toho se nedočká!"

Dr. Darell Polinin odchod nevnímal stejně tak, jako její předchozí slova. "Kalgan? - Nesmysl. Pouhý fyzický nepřítel, který byl vždy poražen!" Pro něho existoval pouze jeden skutečný nepřítel, a ten byl zcela jinde. Pak si ale uvědomil, že na Kalganu je Arcadie. Snad se dokáže o sebe postarat.

Ve chvíli, kdy přemýšlel nad touto situací, seděla Arcadie v předpokoji Prvního občana, zatím co Munn již více než půl hodiny jednal v jeho pracovně. Co tam tak dlouho dělá a proč tam vpustili jen jeho?

Mezitím v pracovně stál lord Stettin před Munnem a zlostně svíral pěsti. "Dva týdny se mi již hrabete v archivech a stále nejste schopen mi říci, jak to dopadne. Zvítězím, či nikoliv?"

"Si-Sire, nejsem věštec a vůbec ..."

"Nebo snad chcete varovat Nadaci? Mluvte, nebo vám vyrvu vnitřnosti!"

"Sire", Homir Munn rozčilením přestal koktat, "říkám vám, že jsem zatím nic nezjistil, a pak, jsem občan Nadace. Dotknete-li se mne, dostanete naloženo víc než unesete!"

Pán Kalganu se opovržlivě usmál. "To strašení si nechte pro malé děti! To co mi říkáte, jsou jen vytáčky. Vím, že jste tu za zcela jiným účelem, než jste mi tvrdil!"

Homir Munn nedokázal potlačit záchvěv strachu. Lord Stettin si toho všiml a se žoviálním úsměvem ho poplácal po rameni. "Víte co? Zůstanete zde a na základě svých znalostí budete sledovat, zda můj postup se neodchyluje od zásad Seldonova plánu. Až zvítězím, budete bohatě odměněn!"

"Já - já -", Homir Munn nebyl schopen vypravit ze sebe souvislou odpověď.

"Takže dohodnuto", usmál se lord Stettin. "A mimochodem, ta dívka co je s váni, je vnučkou slavné Bayty Darell, pokud se nemýlím. Kolik je jí let?"

"Čtrnáct pryč."

"Hm." Lord Stettin se zamyslel a pak řekl: "Ale ani Seldon, ani Druhá nadace nezabrání tomu, aby se z ní zakrátko stala žena, a tak ..." Zarazil se a pak se vrhl k závěsu v rohu pokoje, který prudce strhl. Za ním stála lady Callia.

"Co tady, k čertu, děláte, vy tlustá bestie?", zařval lord Stettin vztekle. "Ať už vás tady nevidím! Ještě si spolu promluvíme, a to hezky zostra!"

Lady Callia se obrátila a zděšeně vyběhla z pracovny.

Lord Stettin se znovu obrátil k Homiru Munnovi. "Kde jsme to přestali? Aha. Tak vy říkáte, že té dívce Arcadii je čtrnáct let?"

Homir Munn pocítil záchvěv nesmírné hrůzy.

Za Arcadinými zády se neslyšně otevřely dveře a ruka lady Callie jí rychle vtáhla do chodby. Nejprve se lekla, ale pak jí poslušně následovala. Běžely chodbou až ke dveřím Calliina budoáru, rychle vnikly dovnitř a lady Callia zamkla dveře.

"Co - co se děje?", koktala zmateně Arcadie.

"Není čas na řeči, milé dítě. Hrozí vám velké nebezpečí. Rychle se svlékněte a vezměte si na sebe tyto šaty. Zde máte peníze, rychle utečte odsud a okamžitě odjeďte domů! Musíte varovat Nadaci, že bude napadena!"

"Ale co můj strýc Homir ...?"

"Nevím, ale určitě nebude v takovém nebezpečí jako vy. Dohlédnu na to. Ale teď okamžitě na kosmodrom a odleťte. V této chvíli snad ještě nevydal rozkaz, aby po vás pátrali!"

"Ale proč to všechno ..."

Lady Callie se kousla do rtů. "Což nechápete, že vám je už čtrnáct a mně bylo jen o dva roky více, než se mne "Cukroušek" zmocnil?"

Arcadie pochopila a ztuhla hrůzou. Vyběhla z pokoje a spěchala po dlouhých opuštěných chodbách, až se dostala z paláce. Pak si náhle uvědomila, že poslední pohled lady Callie nesvědčil o strachu z následku jejího činu. Spíše vyjadřoval, že je čímsi pobavena.

Nájemné aerotaxi ji dovezlo k letišti. Zaplatila a spěchala k pokladnám. Náhle se cosi odehrálo v jejím mozku, co v ní navždy

zabilo bezstarostnost čtrnáctiletého děvčete. Uvědomila si, že se musí za každou cenu zachránit, protože v této chvíli je snad nejdůležitější osobou v celé galaxii. Poznala totiž tajemství Druhé nadace.

15.

Chvíle napětí

Toto vědomí ji roztřáslo do morku kostí. Současně si uvědomila, že domů na Terminus se nedostane, protože všechny odlety tímto směrem jsou přísně kontrolovány. Jakoby ji cosi nutkalo vrátit se na planetu, kde se narodila, zakoupila jízdenku na Trantor. Pak se rozběhla po nástupišti. Ve svém spěchu narazila do zavalitého muže, jehož ruce ji pevně uchopily kolem pasu. "Kam pospícháte, slečno? Zdá se, že jste poněkud rozrušena!"

Muž měl drsný ošlehaný obličej, ale jeho pohled byl přímý a laskavý. Arcadie při srážce upustila jízdenku. Muž ji zvedl, prohlédl a pohlédl na Arcadii. "Myslel jsem si to. Jste z Trantoru." Nečekaje až se Arcadie probere z překvapení, otočil se a zvolal mocným basem: "Mammi!"

Po jeho boku se objevila žena, poněkud menší a korpulentnější než byl on. Z pod staromódního klobouku jí visel pramen šedých vlasů.

"Papa", řekla vyčítavě, "co tak řveš, vždyť nejsi na farmě!" Pak se obrátila k Arcadii. "Nezlobte se na něj, milé dítě, má medvědí způsoby, ale jinak je to dobrák od kosti a naprosto neškodný."

"Papa" jí ukázal lístek: "Podívej se, má namířeno k nám, na Trantor!"

Ženina tvář se rozjasnila: "To je prima! A ty, papi, pusť jí ruku nebo ji rozmačkáš! A vy, dítě, posaďte se zatím tady na kufry, do odletu na Trantor je ještě hodina času." Pak zvážněla. "Kde máte rodiče?"

Papa ji přerušil. "Toho si nevšímej. Něco se jí asi přihodilo, protože běžela jako slepá a narazila do mne. Ale neboj se, malá",

obrátil se k Arcadii, "my ti pomůžeme!"

Arcadie se dala do pláče, což neučinila od svých dětských let.

"Jen klid!", těšila ji "mammi", "vše dobře dopadne. Jen se nám klidně svěřte!"

Ale Arcadie se svěřit nemohla, i když po tom z celého srdce toužila. Místo toho řekla: "Děkuji, už je mi dobře." A přestala plakat. Pak otevřela kabelku a podala muži svůj pas vydaný Nadací s kalganským vízem.

"Vy jste z Nadace?"

"Ano, ale narodila jsem se na Trantoru."

"Zde stojí, že jste přijela se svým strýcem, Homirem Munnem."

"Toho asi zavřeli. Měl nějaké jednání s lordem Stettinem a ... nevím. Pak lord chtěl, abych s ním zůstala sama po večeři, ale já utekla."

"Kolik je vám, Arcadie?"

"Čtrnáct a půl."

Papa sevřel čelisti. Mammi poznamenala: "Takoví lidé by neměli žít. Prašiví psi jsou lepší!"

Náhle se ozvaly ampliony rozmístěné na různých místech haly.

"Muži a ženy! Hledá se nebezpečný uprchlík. Nikdo se nesmí hnout z místa!" Současně se snesly ze stropu kovové mříže a rozdělily dav na desítky malých skupin, do nichž vnikli policisté a kontrolovali doklady lidí uzavřených ve čtvercových prostorách.

"Doklady!", ozval se úřední hlas. Papa je beze slova předložil.

"Co děláte na Kalganu?"

"Jsem zástupcem sdružení farmářů na Trantoru a projednávám obchody s vaším ministerstvem zemědělství."

"Ta dáma je vaše žena?"

"Ano."

"A kdo je to děvče? Ve vašich dokladech není o ní zmínka."

"Je to má vnučka. Nevěděli jsme, že i děti musí mít doklady."

"Je mi líto, ale takové jsou rozkazy!"

"Podívejte se ještě jednou na mé doklady!" Papa je nápadně dlouho lovil z kapsy, a pak je váhavě podal policistovi. Ten zno-

vu prolistoval pasovou knížku a pak s podivným pohledem na Arcadii ji vrátil. "V pořádku", řekl a zasalutoval. "Můžete odejít!"

Arcadia pohlédla s úžasem na "papiho": "Jak to, že ..."

"Pst, děvče, ani slovo. A ať už jsme pryč!"

Když již letěli prostorem směrem k Trantoru, Arcadia opakovala tutéž otázku. Papi se usmál. "Zkušený obchodník musí mít v rukávu spoustu triků, jinak nestojí za nic. Když policista znovu otevřel pasovou knížku, našel tam pětisetkreditovou bankovku pěkně složenou na malý formát. Jednoduché, že?"

Večer na lůžku Arcadie o věci dlouho přemýšlela. Bylo jí jasné, že žádný úplatek by ji nezachránil, leda by vše bylo pečlivě zaranžováno a sehráno. Ale proč? Leda že - leda že by papa a mammi byli nástroji někoho nebo něčeho, co ji z neznámých důvodů chrání. Ale proč? V každém případě si na oba musí dát pozor.

16.

Válka začíná

Lidé si stěžují život i v takových formálních věcech jako jsou letopočty. Například datum, kdy křižník Nadace "Hober Mallow" se setkal s flotilou kalganských válečných lodí a byl rozmetán, bylo 185. den r. 11.692 G. E. /Galaktické Ery/ začínající nastoupením prvního císaře Galaktického Imperia z dynastie Kamble.

Totéž datum odpovídá 185. dnu r. 419 A. S. /Anno Seldoni, t.j. od narození Seldona/ nebo 185. dnu 348 Y. E. /Year of the Foundation - rok založení Nadace/.

Na Kalganu totéž datum znamenalo 185. den 56 FC /First Citizen - od ustavení funkce "Prvního občana" Mulou/. A podobně tomu bylo na milionech světů galaxie. Ale ať vezmeme za základ jakýkoliv z těchto letopočtů, bylo to datum, kdy začala tak zvaná stettinská válka.

Jenže všechna tato data dr. Darella nezajímala. Pro něho bylo rozhodující, že nastala 32. den po zmizení Arcadie.

Když se ho Elvett Semic zeptal, proč něco neučiní pro její záchranu, zasténal, a pak řekl: "Teď na to není čas, přednější je zájem galaxie. Mimochodem, dovedl byste upravit akční radius Symes-Molffova rezonátoru na určitý rozsah a přitom jej miniaturizovat tak, abych jej mohl dát do kapsy?"

"Jistě."

"Úpravu bych si představoval takto:" Dr. Darell rychle črtal na papíru jakési schema.

"Co to má být?"

Dr. Darell si zoufale přál, aby měl Semicovy technické znalosti a nemusel se pouštět do složitého vysvětlování, které zasahovalo do oboru, v němž se zase nevyznal Semic. Ale nedalo se nic dělat, a tak se pustil do výkladu.

"Ale nikomu ani slovo. Stačí, když riskujeme životy jen my dva!" Užaslý Semic jen pokýval hlavou.

Za dveřmi se ozvaly kroky. Dr. Darell rychle ukryl náčrtek a do pracovny vstoupil Pelleas Anthor, sledován vysokým mužem vojenského držení těla.

"Představuji vám policejního poručíka Orum Dirige z Kalganu", řekl. "A toto je dr. Darell a dr. Semic." Pak dodal: "Poručík Dirige mimochodem viděl na Kalganu vaši dceru!"

Dr. Darell vyskočil, ale Anthor ho jemně vtlačil zpět do židle. "Všechno je v pořádku, ručím za poručíkovu loyalitu. Byl jsem s ním ve spojení od té doby, co přestaly docházet zprávy od Homira Munna."

"Jak vás mohlo napadnout rozšiřovat samovolně okruh naší skupiny!", zvolal zlostně dr. Darell. "Vždyť tím ohrožujete životy všech!"

"Jsem v této hře déle než vy a vím, co dělám", odsekl Pelleas Anthor. "Bez kontaktu s Kalganem bychom byli slepí!"

"Vaše dcera", ujal se slova poručík, "je v bezpečí. Viděl jsem ji na letišti s nějakým farmářem jménem Palver, o němž tvrdila, že je to její dědeček. Měli namířeno na Trantor. Zdá se mi, doktore, že vaše dcera má dost komplikované příbuzenstvo!"

Pozdě večer vstoupil dr. Darell do své pracovny a nalezl tam Pellease Anthora sledujícího televizní vysílání.

"Zdá se, že se něco děje", řekl Anthor. "Křižník "Hober Mallow" se prý již delší dobu neozývá a v místě, kde by se měl nacházet, jsou hlášeny kalganské lodě!"

Dr. Darell pokrčil rameny. "Mne zajímají jiné věci. Přemýšlel jsem o Arcadii a dospěl jsem k názoru, že její útěk byl zaranžován!"

"Jsem téhož názoru, i když mi nejsou jasny důvody. Ale zdá se, že Arcadie, jejíž povaha ve všem vidí pletichy, organizátorům útěku udělala čáru přes rozpočet. Z bezpečných pramenů vím, že lady Callie, která jí dopomohla k útěku z paláce, jí přikázala, aby okamžitě odjela domů na Terminus. Proč ale neposlechla a místo toho zamířila na Trantor?"

Rozhovor byl přerušen televizním signálem oznamujícím důležitou zprávu. Hned na to se na obrazovce objevila vzrušená tvář hlasatele oznamujícího, že byly objeveny trosky křižníku "Hober Mallow" a že po půl století mírového života je Nadace opět ve válce.

17.

Svět trosek

Loď přistála na Trantoru. Papa a mammi Palverovi odvedli Arcadii do nedaleké vesnice na svůj statek. Vše kolem svědčilo o jednoduchém, ale nikoliv primitivním způsobu života tamních obyvatel obklopených troskami bývalé slávy.

Arcadii ubytovali v malém hezkém pokojíku, kde trávila dny obklopena dojemnou péčí obou manželů. Přesto ji však mučil zvláštní neklid. Když jednoho dne sestupovala ze schodů svého pokoje ke snídani, zaslechla rozhovor. Mimoděk se zastavila a poslouchala. Pak ale s hrůzou rozšířenýma očima vběhla do jídelny.

"Nadace je ve válce?", zeptala se mrtvým hlasem.

"Ano."

"A prohrává?"

"Zdá se." Palver rozložil noviny. "Santanni a Korell padly, takže Nadace ovládá už jen bývalá čtyři království. Je tedy znovu v situaci v jaké byla než začala svou expanzi po Periferii."

Arcadie se zamyslela. "Pane Palvere, pojedete zase brzy na obchodní cestu?"

"Nevím. Teď mám dovolenou a jsem rád, že si odpočinu."

"Napadlo mne", pokračovala Arcadie, "že Nadace je teď odříznuta od svých zemědělských planet a že by za dodávku obilí zaplatila blokádní cenu. Jediný lodní náklad by možná přinesl dva miliony čistého zisku!"

"Ale bylo by to nebezpečné". Palver si rozpačitě prohrábl vlasy.

"Naši kupci v dávných dobách na nebezpečí nehleděli. Zřejmě se dnes takoví muži už nerodí!"

Palver neříkal nic, ale tím výmluvnější byl pohled, jež vrhl na Arcadii. Po chvíli řekl: "Musím si to rozmyslet a poradit se s představenstvem družstva."

Arcadie se k němu prosebně přitočila. "V případě, že byste se do této akce pustil, mohl byste navštívit mého otce? Dr. Darell, Terminus City, 55 Channel Drive?"

"Samozřejmě."

"Pozdravujte ho ode mne a že mu posílám vzkaz. Ale slibte mi, že to neřeknete nikomu než jemu. Je to totiž důležité, že vám to raději pošeptám!" Arcadie se s omluvným pohledem na mammi naklonila k Palverovu uchu a zašeptala několik slov.

"Ale vždyť to nedává smysl!", užasl Palver.

"Otec tomu bude rozumět. A prosím, řekněte to přesně tak, jak jsem to vyslovila. Nepřehoďte slova!"

"Nebojte se, budu si to pamatovat. Vždyť je to jen pět slov ..."

18.

Válka končí

Joel Turbor, člen dr. Darellovy skupiny, nyní válečný korespondent, seděl ve své kajutě na velitelské lodi [illegible]

zaklepání a dovnitř vstoupil jeho přítel poručík Tippelum. "Máme zajatce", řekl, zapaluje si cigaretu.

"Skutečně?", Turbor projevil mírný zájem.

"Je to zajímavý chlapík", pokračoval poručík. "Tvrdí, že se jmenuje Palver a že je z Trantoru. Prý chce s námi projednat dodávky obilí, ale velitel soudí, že je to špión."

Joel Turbor zpozorněl. "Palver - a říkáte, že je z Trantoru? A špión? To si můžeme hned ověřit. Stačí, když mu položím jedinou otázku a budeme vědět, zda je špión či nikolí."

"Smím se zeptat, co je to za otázku?"

"Jistě. To není žádné tajemství. Zeptám se ho na jméno jedné dívky, která s ním odjela z Kalganu!"

Kalganská flotila se blížila. V detektoru admirálské lodi se jevila jako roj nesčetných světlušek.

Admirál se zamračil a otočil se k pobočníkovi: "Je jich trochu moc na mé gusto", řekl. "Všechno teď závisí na Cennově oddílu!"

Ihned jakmile byl nepřítel zjištěn, velitel Cenn se svým oddílem vyrazil stranou a zmizel z dosahu jeho detektorů. Pak pokračoval nejvyšší rychlostí původním směrem.

Zbylá část flotily pomalu ustupovala. Admirál vydal poslední příkazy a unaveně usedl do křesla. Zdar celé operace bude teď záviset na Cennově oddílu, zda dodrží přesně časový limit stanovené operace. Ve hře je však tolik nepředvídatelných momentů ...

Přesně v 13,25 vydal admirál rozkaz a všech sedmdesát pět lodí původního seskupení vyrazilo jako šíp proti kalganské frontě čítající přes třista lodí.

Ve 13,30 padesát lodí velitele Cenna se náhle objevilo za kalganským loďstvem a vrhlo se zezadu na překvapeného nepřítele. Past se uzavřela.

Kalganské lodi byly sice v naprosté převaze, ale v dané situaci neměly manévrovací prostor. Bezradně se otáčely, překážely jedna druhé v zoufalé snaze vymanit se ze sevřených kleští, čímž ještě dále zvyšovaly nastalý zmatek. Zanedlouho se bitva změnila v honičku a pronásledování kalganských lodí prchajících všemi směry.

Z tříset lodí, pýchy lorda Stettina, se pouhým šedesáti podařilo uniknout a dostat se zpět na Kalgan. Z celkového počtu stodvacetipěti lodí, Nadace ztratila pouze osm.

Preem Palver přistál na Terminu uprostřed hektických oslav vítězství. Dojednal smlouvu, v níž se zavázal dodat Nadaci dvacet lodních nákladů obilí za válečné ceny, neboť i přes porážku hlavních sil nepřítele, válka dosud neskončila. Riziko však bylo minimální, neboť nepřítel již nebyl s to Nadaci blokovat. Pak navštívil dr. Darella a vyřídil Arcadin vzkaz.

Dr. Darell se na něho chvíli nechápavě díval, ale pak mávl rukou: "Vyřiďte jí, aby ihned přijela, že nebezpečí již nehrozí!"

Lord Stettin nejprve zlostně řádil, ale pak upadl do hluboké deprese. Nespal, neholil se a veškeré audience zrušil. Byl si vědom, že další sebemenší neúspěch - a lidové povstání ho smete. Ani rady ministra Meira mu zvlášť nepomáhaly. Naopak, často ho přiváděly do ještě větších záchvatů zuřivosti.

"Nikdy jste mi nechtěl věřit, že Nadace je neporazitelná", řekl ministr, hladě si dlouhý vous. "Teď jste se o tom přesvědčil. Podle mého názoru vám zbývá jediná možnost, a sice propustit ho a pověřit mírovým jednáním s Nadací!"

Za několik dnů Homir Munn přistál na Terminu ve funkci mimořádného vyslance Kalganu a z neznámého skromného učence se rázem stala významná osobnost mezinárodní politiky. Druhá, neméně významná změna se týkala jeho názoru na Druhou nadaci. Srdečně se zasmál, když si uvědomil, jak naivní byly jeho původní představy a jak se asi bude tvářit dr. Darell a zejména ten nafoukaný a sebejistý Pelleas Anthor, až jim to poví. Protože on, Homir Munn, konečně poznal pravdu!

19.

Já vím!

V salonu dr. Darella, kde se večer sešlo všech pět členů jeho společnosti, se Joel Turbor usmál na Munna: "Tak z vás se nakonec stala známá osobnost. Dovolte, abych vám gratuloval!"

"Proč mně? To spíše Arcadii. Mimochodem, slyšel jsem, že je na cestě domů." Homir Munn v poslední době zcela přestal koktat.

"Ano. Za týden tady bude", řekl dr. Darell. "Zdá se, že všechno dobře dopadlo. Munn se triumfálně vrátil, Arcadie je v pořádku a válku jsme vyhráli!"

"Nesmysl!", vzplanul Pelleas Anthor. "Ta směšná šarvátka byla jen zástěrkou, abychom zapomněli na Druhou nadaci!"

"Kdy už si, probůh, přestanete hrát na nesmiřitelného konspirátora, Pelleasi! Dnes na ty vaše květnaté výrazy nějak nemám náladu. A vy, Homire, řekněte nám něco o svých zážitcích na Kalganu!"

"Dobře", Munn si odkašlal. "V Mulově paláci jsem prostudoval vše, co se dalo. Mimochodem, dostal jsem se tam jen díky Arcadině smyslu pro dramatické zápletky. Mohu proto jako jediný z vás podat svědectví o tom, jaké nebezpečí pro vás znamená Druhá nadace!"

"V čem podle vás spočívá toto nebezpečí?", zeptal se ironicky Anthor.

"To, co vám řeknu, vás překvapí. Žádné nebezpečí totiž nehrozí! Druhá nadace neexistuje!"

"Ale co pak zastavilo Mulu?"

"Smrt. Všichni víme, že poslední léta své vlády byl jen stínem své bývalé velikosti. Stal se invalidou a ztratil zájem na dalších výbojích!"

"Jak ale vysvětlíte změny na mozcích řady lidí, tajemnou smrt profesora Kleise a jiné věci?", namítl dr. Darell.

"Jak daleko je studium možnosti ovládnout neurotické mozkové cesty?", opáčil Munn.

"Jsme teprve na počátku", přiznal dr. Darell.

"Tak vidíte. Je zcela možné, že vaše závěry jsou mylné. Pokud nelze cosi vysvětlit, není nic jednoduššího než svalovat to na působení nějakých tajemných nadlidských sil!"

"Ale Seldon přece řekl, že Druhá nadace ..."

"Co my víme o důvodech, které k tomuto výroku Seldona vedly? Možná, že úmyslně vytvořil bajku o Druhé nadaci, aby nám dodal sebedůvěry a zastrašil nepřítele První nadace?"

"Na tom něco může být", připustil Turbor. "Mimořádně nízká bojová morálka kalganského vojska mohla být vyvolána obavou, že se Druhá nadace za nás postaví!"

Anthorovy oči se zlostně upřely na Munna: "A já tvrdím, že lžete!"

Munn zbledl. "Na takovou urážku neodpovídám!"

"Jen klid, mladý muži", Semic položil smířlivě ruku na Anthorovo rameno. Ten ji však zuřivě setřásl a vyskočil: "Munna jsem viděl alespoň desetkrát a nemohu pochopit, jak se mohl tak náhle změnit! Já tvrdím, že tento muž není Homir Munn, alespoň ne ten, kterého všichni znáte!"

Munn se rozčílil. "Takže já jsem podvodník a vydávám se za sebe?"

"Ne v tom smyslu, jak to myslíte. Ale prosím o ticho! Vyslechněte mne, prosím!" Pelleas Anthor se snažil uklidnit vzrůstající zmatek. "Žádám, aby přítomná osoba, která o sobě tvrdí, že je Homir Munn, byla podrobena mozkovému testu. Máme zde jeho záznam, který jsme udělali při naší první schůzce, takže můžeme porovnávat. Ale vsadím se, že tuto zkoušku odmítne!"

"Vůbec ne", řekl překvapivě Homir Munn. "Jen si račte posloužit!"

Ale Anthor šel ještě dále. "Za daných okolností nevěřím žádnému z vás! Žádám opakovat test u všech přítomných a provést porovnání. Půjdu sám jako první!"

"V pořádku?", zeptal se Anthor, když dr. Darell skončil a spokojeně pokývl hlavou. Stejně kladné byly výsledky testu i u ostatních. Poslední na řadě byl Munn. Byl poněkud nervózní. "Možná, že výsledky nebudou uspokojivé", řekl opatrně. "Jsem rozčilen, a to možná ovlivní ..."

"Nemějte obav", přerušil ho dr. Darell. "Subjektivní pocity nemohou ovlivnit primární strukturu."

Dr. Darell ukončil test a pohlédl na ostatní. Jeho tvář byla strhaná.

"Co se děje?", zeptal se Munn, jat zlým tušením.

"Homire", dr. Darell mu položil ruku na rameno. "Nezlobte se, ale oni vás zmanipulovali!"

Anthor vyskočil a srazil Munna k zemi. "Rychle, musíme ho svázat! Pak se poradíme, co dal!"

Když byl Munn bezpečně svázán a uložen na pohovce, zeptal se dr. Darell: "Jak jste poznal, že s Munnem není něco v pořádku?"

Anthor se usmál. "Vím totiž bezpečně, že Druhá nadace má sídlo na Kalganu a že existuje. Stettina zmanipulovali, aby s námi vyvolal válku a byl poražen. Tím od sebe odpoutali pozornost. Nikdo totiž nebude předpokládat, že by tak mocná organizace dopustila porážku své planety!"

Munn, ležící na pohovce se začal zmítat. "Rozvažte mne, vy blázni"", křičel, "cožpak nevidíte, že někdo se mnou hraje komedii?"

Dr. Darell se na něho dlouze zadíval. "Myslím, že ho můžeme rozvázat. Je sám a nemůže nám uškodit." Přistoupil k Munnovi a uvolnil mu pouta.

Homir Munn se posadil a třel si ztuhlá zápěstí, vrhaje zlostné pohledy na Anthora. "Chtěl bych se zeptat toho mladého chytráka, jak přišel na to, že Druhá nadace je na Kalganu. To mají vizitku na dveřích nebo co? A co je hlavní, jak je rozeznáme od ostatních?"

"Tuto otázku mohu zodpovědět sám", řekl dr. Darell. "Za pomoci profesora Semica jsem zkonstruoval rušič psychických vln Druhé nadace. Ve své funkci vladního koordinátora obrany jsem tato zařízení dal instalovat ve všech důležitých budovách."

"To znamená, že jsme z nejhoršího venku", zamnul si ruce Turbor.

"Ne tak docela. Je třeba ještě najít Druhou nadaci."

"Co to říkáte!", zvolal Anthor. "Druhá nadace je přece ..."

"Na Kalganu, chtěl jste říci", přerušil ho dr. Darell. "To ale není pravda. Ta je zcela jinde, a já vím kde!"

Všichni strnuli.

20.

Odpověď, která uspokojila

"Jak jste na to přišel?", přerušil Anthor mlčení.

"Já ne, ale Arcadie. Poslala mi z Trantoru vzkaz tohoto znění: Kruh nemá počátek ani konec."

Munn svraštil čelo. "Co to znamená, nerozumím tomu!"

"Je to zcela jednoduché a současně je to důkaz, že Seldon nelhal, když řekl, že Druhá nadace je na opačném konci galaxie. Představte si galaxii jako plochou kruhovou čočku a z místa, kde se nalézá Terminus, veďte touto čočkou podélný řez a dostanete kružnici. Už chápete?"

Nechápali.

"Vždyť je to úplně jasné!", volal vzrušeně dr. Darell. "Je-li První nadace na počátku kruhu, či-li v bodě, který označíme za výchozí, pak Druhá nadace musí být na opačném konci. A kde je opačný konec kruhu? Přece tam, kde je jeho počátek. Pojem "opačný konec" znamená, že se do téhož bodu vrátíme, jenže z opačné strany! Druhá Nadace se tedy nachází zde, na Terminu. To znamená, že každý člověk, jehož potkáte na ulici, může být příslušníkem Druhé nadace, psychickým supermanem, schopným podle libosti manipulovat vaší vůlí. Toto myšlení mi nahání hrůzu!"

"V tomto případě vaše zařízení nemá smysl", namítl Pelleas Anthor. "Přece nemůžete je instalovat do všech domů!"

"To nebude třeba. Vlnový rozsah tohoto zařízení lze regulovat. Vycházel jsem z toho, že v průběhu staletí se mozková struktura příslušníků Druhé nadace nutně vyvíjela odlišně od ostatních lidí. To znamená, že mozky těchto psychických nadlidí vysílají impulsy na zcela jiných frekvencích. Pokud vlny mého vysílače budou o stejné amplitudě jako jejich, pak se budou sčítat, což vyvolá nesnesitelnou bolest, kterou normální člověk nepocítí. Mé zařízení není jen pasivní obranou, ale umožní i zjišťovat členy Druhé nadace. Stačí jen zjistit jejich vlnovou délku, vysílače na ni nastavit a ..."

"Zajímavé", přerušil ho Anthor, "ale jak zjistíte potřebnou vlnovou délku?"

"Experimentálně. Ještě jsem neměl příležitost to vyzkoušet, ale mohu vám předvést, jak to funguje." S těmito slovy odhrnul cíp svého saka a stiskl páčku malé krabičky zavěšené na opasku. Pak jí pomalu otáčel.

Pelleas Anthor se s nelidským zavytím shroutil na podlahu, sevřel si hlavu a zmítal se v paroxyzmu bolesti. Homir Munn spěšně ustoupil z dosahu kopajících nohou. Turbor a Semic s tvářemi ztuhlými jakoby v sádrový odlitek zděšeně zírali na svíjejícího se Anthora.

Dr. Darell otočil páčkou zpět. Anthor se přestal zmítat a zůstal vyčerpán ležet.

"Pomozte mi ho odnést na gauč!", řekl dr. Darell, zvedaje mladíkovu hlavu. "Vezměte ho někdo za nohy!"

Po chvíli se Anthorovy rozkousané rty zachvěly. "Prosím, už to nedělejte. Ta strašná bolest se nedá vydržet!"

"Dobrá", řekl dr. Darell. "Ale zato nám zodpovíte několik otázek. Především, jste příslušníkem Druhé nadace?"

"A - ano!", zachroptěl Anthor.

"Má sídlo zde na Terminu?"

"Ano, měl jste pravdu. Jenže nechápu, jak mohla Arcadie .."

"To se dozvíme později. A teď nám řekněte vše o vaší činnosti za poslední půlrok!"

"Nemohu ... jsem tak unaven ... chce se mi spát!"

"Spát můžete později, teď mluvte!"

"V děli jsme, že pracujete na rozvoji psychických věd a jejich praktické aplikaci. Tím jste ohrozili Seldonův plán, který předpokládal, že půjdete výhradně technologickou cestou ..."

"Zatím co vy byste docílili psychickou nadřazenost, stali se supermany a vládci galaxie s cílem, který znáte jenom vy! A my bychom byli vašimi výkonnými mechanismy, bez vůle, slepě vykonávajícími vaše příkazy! Tak si to Seldon určitě nepředstavoval!"

"Ale tak - tak to není! My chceme ..."

"Mně je jasné, co chcete, ale když jste se rozhodl mluvit, tak mluvte!"

"Vývoj na Terminu jsme chtěli zvrátit směrem, který by nám vyhovoval. Proto jsme začali tajně ovlivňovat psychiku vedoucích činitelů a pro odvrácení pozornosti jsme vyvolali válku s Kalganem. Stettinova milenka Callia byla jednou z nás a Stettina ovlivnila. Stejně tak Munn postupoval podle jejích pokynů. Ale i tak jsme se dopustili chyby, protože proti Seldonovým psychohistorickým zásadám jsme se zaměřili na jednotlivce, namísto na celá lidská seskupení."

"Kolik je členů Druhé nadace zde na Terminu?"

"Jen asi padesát. Už ne - nemohu, chce se - se mi spát!"

"Nespěte! A kolik mimo Terminus?"

"Myslím, že jenom pět. Callia a - a ..."

"Jména!"

Trvalo ještě dlouho než vyčerpaného Anthora nechali konečně usnout.

Když skončili výslech, zeptal se Turbor: "Kdy jste ho vlastně začal podezírat?"

Dr. Darell se usmál. "Hned od okamžiku, kdy ke mně přišel. Konkrétně, jakmile začal mluvit o dr. Kleisovi. My jsme se totiž rozešli ve zlém a náhle se někdo objeví s jeho doporučujícím dopisem. To zásadně odporuje Kleisově samolibé povaze, protože ten nikdy neodpouštěl. Nedal jsem na sobě nic znát, ale snažil se, aby co nejméně vnikl do našich tajemství."

"Jedno ale nechápu. Proč se nesnažil psychicky ovlivnit naši skupinu?"

"Asi měl své příkazy. Jako "obrácení" bychom mu v jeho další práci nebyli nic platní."

"Co budeme dělat s těmito?", dr. Semic ukázal na list s dlouhým seznamem jmen.

"Nevím", pokrčil rameny dr. Darell. "V každém případě to musím oznámit Primátorovi a Radě. Snad je čeká vyhnanství na nějaké opuštěné planetě, kterou vybavíme psychickou izolací. Budou sterilizováni a za padesát let nebude po Druhé nadaci ani památky. Ale s největší pravděpodobností budou popraveni, což by bylo pro ně daleko milosrdnější."

Když konečně dr. Darell osaměl, zmocnil se ho jakýsi neklid. Všechno probíhalo až nápadně hladce, jako v nějakém starém kriminálním románu, kde primitivní zločinec je odhalen stejně primitivním způsobem. Nějak se mu to nechtělo líbit, a ani příchod Arcadie ho nepřivedl na jiné myšlenky.

Když se oba vrátili z divadla, kde se Arcadie pyšnila v nových slavnostních šatech, odhodlal se dr. Darell k otázce, která ho tížila jako kámen.

"Arcadie", řekl z úzkostí v hlase, "jak jsi přišla na to, že Druhá nadace je na Terminu?"

"Sama nevím, otče. Nějak mi to samo napadlo a přitom jsem byla přesvědčena, že je to pravda."

Tvář dr. Darella zpopelavěla. "Arcadie, snaž se přemýšlet! Musela jsi k tomu mít nějaký důvod, nebo alespoň podnět!"

"Opravdu nevím", Arcadie se snažila zoufale přemýšlet, "snad lady Callia ..."

"Arcadie, musím vědět pravdu!"

"Ale když já ..."

"Arcadie, pojď se mnou do laboratoře. Ničeho se nemusíš bát!"

Když dr. Darell prohlédl snímek Arcadina mozku, ulehčeně si oddechl. Arcadie nebyla "obrácena!". Uchopil ji do náruče, zvedl a křepčil s ní radostně po laboratoři.

Po chvíli se mu Arcadie vyvinula z objetí. Uchopila ho za ruce a vážným hlasem se zeptala: "Otče, budeš mi od nynějška říkat Arcady?"

"Samozřejmě, mé dítě!"

21.

Odpověď, která byla správná

Kdesi byla místnost a v ní muž, jehož plán se zdařil. Vedle něho stál mladík, který se zatím nazýval Studentem.

"Padesát mužů a žen!", řekl smutně. Všichni věděli, že jdou na smrt, a přece nezradili. Jejich hrdinství zajistilo úspěch Seldonova plánu! Pak přistoupil k oknu a zahleděl se na oblohu zářící hvězdami.

"Hari Seldon byl tak trochu básníkem, když nazval Trantor poeticky "Hvězdným koncem"! Vždyť celá galaxie byla odtud řízena a sem také vedly všechny hvězdné spoje a také končily!"

Preem Palver - První mluvčí, se obrátil ke svému žáku a jeho obličej byl směsicí smutku, ale také uspokojení nad zdařilým dílem.

Isaac Asimov: The Fundation Trilogie Doubleday And Co New York

Překlad a úprava - MM -

Isaac Asimov: NA HRANICÍCH NADACE

/Foundation's Edge/

Od doby, kdy dr. Darell a jeho skupina odhalili a zbavili Terminus nebezpečí Druhé nadace, uplynulo již 140 let.

Na schodišti před parlamentní budovou rozmlouval senátor Golan Trevize se svým kolegou Mun Li Comporem, který překvapeně naslouchal jeho kacířským názorům.

"Ty jsi blázen!", prohlásil, když Trevize mu sdělil, že svou pochybnost o bezcennosti Seldonova plánu hodlá vyjádřit před celým senátním fórem.

Toho času byla primátorem žena jménem Harla Branno. Byla vysoce inteligentní, rozhodná a svou funkci plnila svědomitě a úspěšně, i když se nemohla měřit s dřívějšími slavnými primátory jako byli Salvor Hardin nebo Hober Mallow. Její úřední titul byl "Madame".

Schůzi senátu zahájila obligátní apotheozou Seldonova plánu a vyzvala přítomné, aby nesmiřitelně bojovali proti všemu, co by jeho význam zlehčovalo. Její řeč však přerušilo zvolání ze senátorských lavic: "To znamená, že chcete zakázat svobodnou výměnu názorů?"

Madame Branno chladně pohlédla na nedisciplovaného senátora.

"Senátore Trevizi, zatím mám slovo já. Ale když již jste se ozval, mluvte dál. Jsem zvědava na vaše názory!"

"Jsem toho názoru, že v současné etapě je Seldonův plán brzdou našeho dalšího rozvoje, protože jeho interpretace je svatá a nelze o ní diskutovat. Ale kde je záruka, že je také správná?"

Shromáždění senátoři zatajili dech.

"Senátore Trevizi, beru vám slovo. Jakmile opustíte tento sál, budete zatčen. Kromě toho vám musím říci, že jste příliš nediskrétní a hlavně neopatrný. Zapomínáte, že přátelství končí tam, kde začíná zrada!"

Trevize zuřivě pohlédl na Compora, sedícího vedle něho. Ten mu pohled chladně vrátil.

Po skončeném zasedání očekávali Trevize u východu dva strážci. Madame Branno se za ním dlouze dívala a její rty pronesly tiše: "Blázne!"

Liono Kodell, ředitel Bezpečnosti, byl Trevizův dobrý známý. "Jde více méně jen o formalitu", řekl mu s přezíravým mávnutím ruky. "Zodpovíte mi pár otázek, a to bude všechno."

"Vidím, že jste si zapnul magnetofon. To znamená, že zaznamenáte jen to, co se vám bude hodit!"

"To mi přece nemůžete zazlívat!"

Trevize se ušklíbl. "Ale vůbec ne. Jen do toho!"

"Tak především.", Kodellův hlas přešel do oficiálního tónu. "Máme důvod předpokládat, že pochybujete o existenci Seldonova plánu!"

"To ne, jen o jeho reálnosti."

"Byl jste přítomen na nedávné projekci Seldonovy holografie v jeho kryptě a slyšel jste jeho vývody. Pochybujete o nich?"

"V žádném případě. Naopak jeho myšlenky se až nápadně přesně shodovaly se skutečností, a to je právě důvod, proč pochybuji

o reálnosti Seldonova plánu. Nikdo mně nenamluví, že po pěti stech letech by jeho psychohistorické kalkulace mohly tak přesně vystihnout skutečnost. To jasně svědčí o tom, že někdo zde provádí nekalé machinace!"

Trevize si všiml, že při jeho druhé větě Kodell vypnul magnetofon. "Proč jste to nezachytil celé?"

"To nám stačí. To co je zachyceno, svědčí o tom, že existenci Seldonova plánu nepopíráte. Takže pokud vystoupíte s opačným názorem, uveřejníme tuto nahrávku a vy se stanete předmětem posměchu celé Nadace. Tím vaše vazba končí a můžete klidně odejít."

Senátora Trevize však čekalo další překvapení. Když přišel ke svému domu shledal, že je obklopen strážemi. Pokrčil rameny vešel dovnitř a ke svému překvapení zjistil, že má hosta. Byla jím Madame Branno.

"Co vás to, proboha, napadlo!", vyjela na něho. "Vy si opravdu myslíte, že Seldonův projev byl naaranžovaný?"

"Jsem o tom přesvědčen. A navíc se domnívám, že je to dílo Druhé nadace."

"Vy jste ale opravdu blázen! Ta byla přece dávno zničena!"

"Nejsem si tím tak zcela jist. Mám dojem, že někde skrytě pracuje dál a my jsme její loutky. Možná včetně vás, Madame Branno! To, jak jste přesně předvídala, co Seldon bude říkat ..."

"Nesmysl. Ale vy máte zřejmě fixní ideu, že Druhá nadace existuje. Mezi námi, vaše domněnka by mohla mít v sobě zrníčko pravdy, a proto jsem za vámi přišla. Vypravíte se ji hledat. Bude to nejlepší řešení, protože zde na Terminu jste rušivým živlem a mě by nezbývalo nic jiného než vás dát popravit. Pokud ji nenajdete, nevracejte se. A ještě něco. Aby vaše poslání zůstalo utajeno, poletí s vámi Janov Pelorat, který je archeolog a historik posedlý myšlenkou objevit planetu, která byla kolébkou lidstva. To bude vaše oficiální poslání před veřejností a špehy Druhé nadace, pokud existuje mimo vaši fantazii."

Madame Branno poskytla Trevizovi a Peloratovi nejmodernější loď z flotily Nadace a Trevize si marně lámal hlavu, proč tak učinila. Jejich první zastávkou měl být Trantor, kde Pelorat předpokládal nalézt v tamějších univerzitních archivech nějakou konkrétní zmínku o Zemi.

Mezitím si dala Madame Branno předvolat senátora Compora. Nejprve ho pochválila za jeho vlastenectví a pak se ho zeptala, zda mu jeho bývalý přítel Trevize nenaznačil něco konkrétnějšího o Druhé nadaci. Compor odpověděl záporně.

"Přesto mu nevěřím", řekla Madame Branno. "Proto jsem v jeho lodi umístila zařízení, které ji umožní sledovat. A vy budete tím, kdo bude pozorovat každý jeho krok a hlásit mi jej. Odmítnete-li, bude to považováno za nesplnění úkolu v době ohrožení Nadace a budete odsouzen za zradu. Poletíte-li a ztratíte ho z očí - pak se na Terminus nevracejte."

"Ale proč právě já? Mám ženu a děti!"

"Zůstanou zde jako rukojmí! A nyní jděte. Vaše loď je připravena.

Nikdo netušil, že trantorská univerzitní knihovna je sídlem Druhé nadace. Kolem dokola byly zemědělské osady tvořící dokonalou kamufláž.

Na zasedání vedoucích činitelů Druhé nadace, tak zvaných "Mluvčích", šokoval přítomné jeden z nich prohlášením, že se Seldonovým plánem něco není v pořádku. Byl to Gendebal, bývalý "Student" a nástupce Prvního mluvčího, který měl zanedlouho odstoupit.

"Celých posledních sto let se vše vyvíjelo podle kalkulací optimální varianty", namítal První mluvčí. "Nevidím proto důvodu, proč pochybujete o její správnosti!"

"A to právě je ten důvod. Taková přesnost je nepřirozená. Někdo nebo něco nás chce uchlácholit, že vše je v pořádku. Kromě toho moji Pozorovatelé na Terminu hlásí, že senátor Trevize hlásá, že prý jsme nebyli zničeni a že existujeme nadále. Za tuto údajnou provokaci ho poslali na vyhnanství, přičemž je nápadné, že mu poskytli jednu z jejich nejmodernějších lodí. To je přinejmenším podezřelé. Zdá se, že Trevize je nebezpečný, zejména když podle posledních zpráv míří na Trantor."

Trevize a Pelorat seděli v řídící kabině a vášnivě debatovali. Předmětem byla pochopitelně Peloratova fixní idea o existenci planety, z níž se lidstvo rozšířilo po vesmíru. Proti Trevizově skepsi stavěl Pelorat řadu argumentů, z nichž nejzávažnější byl archeologický. Na žádné známé planetě totiž nebyly zjištěny stopy od praehistorického vývoje k dnešku a veškeré památky a vykopávky svědčily o tom, že nejstarší civilizace byly na úrovni kosmonautické éry.

"Ve starých záznamech a seznamech obydlených planet jsem nalezl jméno Gaia. Na tom by nebylo nic zvláštního, ale u jména byly dvě poznámky, obě s otazníkem. První byla "původní planeta lidstva" a druhá "Sayschellský sektor". Pelorat si odkašlal a pokračoval. "Bohužel, žádné další údaje uvedeny nebyly. Při konfrontaci s moderními katalogy jsem však zjistil, že jméno Gaia se nikde nevyskytuje."

"Zajímavé", zamyslel se Trevize. "V tom případě navrhuji, abychom místo na Trantor zamířili rovnou do Saychellského sektoru. Na Trantor se kdykoliv můžeme vrátit. A pokud jde o mne, je mi naprosto jedno, kde započnu pátrání po Druhé nadaci."

Mezitím došlo na Trantonu k nevídané události. Gendebal, spěchaje na mimořádnou schůzi Mluvčích, byl napaden jakýmsi sedlákem, a jen díky zákroku jedné mladé ženy vyvázl životem. Na schůzi se ovšem dostavil se značným zpožděním, což byl neodpustitelný přestupek vůči schůzovnímu řádu. Byl za to Prvním mluvčím ostře pokárán a když své zpoždění zdůvodňoval, napadla ho Mluvčí Delarmi:

"Ve vesnici jste neměl co dělat. Víte, že se tam nesmí?"

"Vím", řekl Gendebal. "Ale jakoby mne tam něco táhlo. Než jsem se nadál, kráčel jsem vesnicí. To není samo sebou. Nikdy se mi nic podobného nestalo, takže jsem přesvědčen, že návštěva vesnice mi byla kýmsi telepaticky vnuknuta. Stejně tak mohl být ovlivněn dotyčný sedlák, protože venkované se k nám chovají s posvátnou úctou a nikdy k podobnému incidentu nedošlo. Někdo mi zřejmě usiloval o život."

"Protože ten dotyčný musel mít telepatické schopnosti, musel to být někdo z nás. To jste měl na mysli?", Delarmi ztěží ovládala své rozhořčení. "To musíte dokázat, jinak toto nařčení je důkazem, že nejste hoden zastávat funkci Mluvčího!"

Rostoucí vzrušení mezi přítomnými přinutilo Prvního mluvčího, aby schůzi přerušil s tím, že za tři dny bude svolána nová, na níž bude Gendebalův případ projednán, a to i přes jeho protest, že tak vážná situace by měla být projednána okamžitě.

Po skončení schůze Gendebal vyšel ven a spatřil dívku, která na něho čekala. Řekla, že se jmenuje Novi a že by ráda přijala jakoukoliv práci, jen aby se nemusela vracet do vesnice. Gendebal byl na rozpacích. Napadlo ho, zda dívka není někým poslána, aby - ale co? Upřeně na ni pohlédl a vnořil se do její mysli. Zjistil, že je sice primitivní, ale inteligentní a poctivá. Již chtěl ukončit svou psychickou sondu, když tu náhle zachytil nepatrný náznak čehosi záhadného, co nemohl identifikovat.

"Dobře, Novi", řekl zamyšleně. "Pokusím se ti vyhovět. Zatím zajdi ke správci, aby ti připravil pokoj."

Na příštím zasedání vyzval První mluvčí Gendebala, aby povstal a nebývale ostře ho oslovil: "Mluvčí Gendebale, choval jste se nedůstojně. Obvinil jste nejen zde přítomné, ale celou Nadaci z pokusu o vraždu. Vysvětlete důvody svého neslýchaného chování!"

"Zatím vám řeknu jen tolik, že jste se dopustili trestuhodné nedbalosti. Čas pracuje proti nám a vy jste zbytečně ztratili dva dny. Měli jste mne vyslechnout na předchozím zasedání, které bylo zbytečně přerušeno."

"K věci, Mluvčí Gendebale!"

"Než přistoupím k mému případu, musím se zmínit o několika okolnostech, které mne znejistňují, a které možná s ním souvisí. Senátor První nadace, Trevize, podle informací mých Pozorovatelů na Terminu byl obviněn ze zrady a vyhoštěn. Proč ale zrádci a vyhnanci byla dána k dispozici nejmodernější loď celé tamější flotily a proč zamířil sem k nám na Trantor?"

"Pokud je to narážka na to, že První nadace dosáhla takové úrovně, že by nás mohla zničit, tak na to zapomeňte. Jejich technologie a síla jim není nic platná, protože dokážeme v každém okamžiku ovládnout jejich mysl."

"Ještě jsem neskončil", poznamenal s lehkým úsměvem Gendebal. "S ním totiž letí historik a archeolog, jakýsi Janov Pelorat, s cílem objevit planetu, která má být kolébkou lidstva. Není vám nápadné, že na jedné lodi jsou dva lidé s naprosto odlišnými záměry? První zastávka měla být na Trantoru s cílem prostudovat zdejší archivy. Proč ale loď náhle změnila směr a zamířila jinam? Nedalo mi to, a tak jsem se začal o tu planetu, kterou nazývají Země, osobně zajímat. Prostudoval jsem zdejší archiv a v indexové kartotéce jsem skutečně objevil příslušný záznam. Podle jeho údajů jsem zašel do archivu, ale příslušná přihrádka byla prázdná! Protože do archivu nemá přístup nikdo než my - a ovšem naši předkové - musil odstranit doklady někdo z Druhé nadace. Proč to ale udělal? Jediné vysvětlení je, že musel jednat pod vlivem nějaké síly, která nám zůstává skryta!"

"Nebuďte melodramatický, Gendebale", pronesla uštěpačně Delarmi. "Na takových pavučinách chcete stavět své tvrzení o nějakém údajném ohrožení Druhé nadace?"

"Ne. Ale mám závažné svědectví mladé ženy, která mi před třemi dny zachránila život. Mohu ji předvést?"

Mluvčí po vzrušené debatě souhlasili.

"Posaďte se, Novi a nemějte strach." Gendebal ji pohledem uspal a obrátil se k ostatním: "Vstoupím nyní do její mysli a prosím, abyste učinili totéž!"

Po chvíli všichni na sebe zděšeně pohlédli. "Nelze pochybovat", řekl První mluvčí vážným hlasem, "že její vědomí bylo zmanipulováno. Z toho vyplývá, že zde působí nějaká záhadná síla. Ale za jakým účelem?"

"Protože onen sedlák byl také zmanipulován, znamená to, že celý komplot byl zaměřen proti mně. Za normálních okolností by mne nikdy nenapadl. Ale na druhé straně, proč tatáž síla přinutila Novi, aby mne zachránila? Nejprve jsem myslel, že je to dílo někoho z vás a hluboce se vám omlouvám. Ale proč se zaměřili pouze na mne? Čím jsem jim nebezpečný? Co vím pouze já a vy ne?"

"Svou otázku formulujte v minulém čase. Nyní již víme totéž co vy." První mluvčí se rozhlédl po přítomných.

"Máte snad na mysli ..."

"Přesně to. Ale zatím mi uniká souvislost. Jsem toho názoru, že klíč k této záhadě leží u dvou mužů letících v nejmodernější lodi, kterou První nadace dala ze záhadných důvodů k dispozici svému politickému protivníkovi. Protože vy, Gendebale, jste do záležitosti jaksi zatažen, navrhuji, abyste okamžitě nastoupil do naší nejlepší lodi a vydal se za nimi. Nesmíme je spustit z očí."

Gendebal jakoby na tento návrh čekal. "Jen lituji, že jsme propásli dva drahocenné dny. Ale vezmu si s sebou tuto dívku!"

"Nemám námitek a sám jsem vám to chtěl navrhnout", řekl První mluvčí.

Trevizova loď přistála na hlavní planetě soustavy Sayshell. Po skončení formalit se oba muži vydali do hotelu. Když vstoupili do foyer, spatřili muže sedícího v lenošce. Trevize na něho pohlédnul a strnul. "Tohle je přece můj zrádný přítel - Compor! Jak se sem dostal?"

Compor zachoval důstojný klid. Pohybem ruky je vyzval, aby usedli a řekl: "Vím, co si o mně myslíš, Trevizi, ale celá věc se odehrává jinak než si myslíš. Přesvědčil jsi mne o existenci Druhé nadace, ale co bychom sami dva zmohli? Proto jsem se s touto obavou svěřil Madame Branno, aby z moci svého úřadu tomuto nebezpečí čelila."

"Ale mně jste o tomto kroku nic neřekl!"

"Madame Branno mi to zakázala. A pak mi nařídila, abych vás sledoval. Dala mi stejnou loď, jako je vaše, a to mi umožnilo, abych vás neztratil z očí. Každý váš pohyb jsem byl nucen jí hlásit. Pokud bych tak neučinil, nesměl bych se vrátit na Terminus. Ale Madame Branno si mne pojistila i jinak. V lodi jsem nalezl zařízení, které automaticky podává zprávu o každé mé pozici. Odmontovat je nemohu, protože by okamžitě přestaly fungovat lodní motory."

"Co má ale za účel tato komedie?"

"Jste něco jako vnadidlo pro Druhou nadaci. Jistě proti vám podnikne nějakou akci, čímž se projeví, a já o tom podám zprávu. Madame Branno pak bude vědět, kde a jak zasáhnout."

"Jenže my s Peloratem máme i jiný úkol, a sice objevit planetu, z níž se lidstvo rozběhlo po galaxii. Jmenuje se Země."

"Žádná Země neexistuje!"

"Jak to můžete s takovou určitostí tvrdit?"

"Každý máme nějakého koníčka a tím mým je genealogie našeho rodu. Zjistil jsem, že mí prapředkové pocházeli odněkud z oblasti Siria. Je to prokazatelně nejstarší obydlený systém a podle tradic tamějších obyvatel prý tam byla kolébka lidstva. Tato planeta prý byla zničena jadernou katastrofou, takže neexistuje. Je o tom řada mythů a pověstí. Země prý jednu chvíli měla být hrozbou celého Imperia, ale jak a proč - to mythy neříkají. Takže pokud se chcete dozvědět něco bližšího, doporučuji vám zaletět si do oblasti Siria, nebo jak se mazývá dnes - systém Comporella."

Trevize zrudl. "Domnívám se, že Madame Branno nás z nějakého důvodu láká do této oblasti a vy, Compore, jste jejím nástrojem, který nás má o této nutnosti přesvědčit. Nevěřím vám!"

Compor povstal. "Víte co, Trevizi? Jděte, a pro mne za mne třeba skočte do černé díry. Alespoň bude od vás pokoj!" S těmito slovy se ráznš otočil a vyšel z hotelové haly.

Trevize se za ním zamyšleně díval. "Mám dojem, že za tím vším je něco víc, než si myslíme. Uvažujte, Pelorate. Setkáme se s člověkem, o němž bychom to nejméně předpokládali. Náhoda? Navíc tam, kde bychom to nečekali. Zase náhoda? A ten člověk je mimořádně informován o problému planety Země, dokonce daleko víc než vy, který jste této otázce zasvětil celý svůj život. To už nemůže být náhoda!"

"Zdá se, že se stáváte paranoikem, Trevizi!"

"Vypadá to, jakoby nás někdo chtěl odlákat od úmyslu prozkoumat sayshellskou soustavu. A proto zůstaneme zde!"

Mum Li Compor již nevěděl, kdy vlastně byl získán pro Druhou nadaci. Její agenti dovedli dokonale odstraňovat stopy svého působení. Byl sice jejím členem, ale zdaleka nepatřil k jejím špičkám. Byl sice nesmírně inteligentní, ale přesto to nestačilo, aby se stal "Vykonavatelem", takže zastával podstatně nižší, přesto však důležitou funkci "Pozorovatele".

Během setkání v hotelové hale pronikl do Trevizova vědomí, ale s překvapením zjistil, že tam jsou místa, na něž jeho schopnosti nestačily. To znamenalo, že Trevize může být nebezpečná osoba, o níž je nutno informovat radu Mluvčích. Po návratu na loď vyslal hypersignál a ulehl ke spánku.

Zanedlouho ho probudil jemný dotek čehosi v jeho vědomí. Okamžitě poznal, o koho jde.

"Slyším, Mluvčí!"

"Mluvil jste s Trevizem a tím druhým - Peloratem?"

"Ano, Mluvčí. Navíc jsem provedl psychickou sondu a zjistil, že některá místa v jeho vědomí jsou blokována."

"Tušil jsem to. Za pět minut se s vámi spojím vizuálně."

Gendebal povstal a odebral se do řídící kabiny své lodi, kde seděla jeho společnice Novi. Usmál se na ni a položil prst na rty. Pak vnikl do jejího vědomí. Prozkoumal je a když zjistil, že není pod žádným rušivým vlivem, spojil je se svým. To mu zaručovalo bezpečnost před útokem cizí duševní síly, která by se nejprve projevila v jejím primitivním, ale tím citlivějším mozku. Pak se znovu spojil s Comporem.

"Vy jste na lodi?", Compor překvapeně vydechl.

"Ano. A nyní mi opakujte slovo od slova svou rozmluvu s Trevizem." Když Compor skončil, Gendebal se zamyslel. "Pochopitelně bude jednat zcela opačně. To znamená, že zůstane na Sayshell a bude prozkoumávat okolí. Takže zůstaňte na místě a čekejte. Přiletím k vám a vyměníme si lodě. Pak vezmu záležitost do rukou sám."

Druhý den ráno se Trevize a Pelorat znovu vypravili do města. Jejich cílem byla muzea, vědecké ústavy a knihovny. V jedné z nich Pelorat, prohlížeje referenční údaje, vydechl překvapením.

"Co se děje?", Trevize na něho udiveně pohlédl.

"Tady to jméno - Quintesetz - toho znám! Je to známý historik, pracuje na zdejší univerzitě a některé věci jsem od něho četl. Možná, že by nám mohl pomoci!"

Muž sedící za psacím stolem povstal a šel jim s úsměvem vstříc. "Má sekretářka mi oznámila vaši návštěvu. Jsem vám plně k službám!"

"Dovolte, abych šel hned k věci", řekl Pelorat, usedaje do nabízeného křesla. "Studuji staré mýty a především se snažím vystopovat planetu, z níž pochází lidstvo. Snad mi pomůžete objasnit některé záhady, na které jsem při tom narazil."

Profesor Quintesetz se usmál. "Vím o tom, dr. Pelorate. Četl jsem některé vaše články v Archeologické revui, takže jsme vlastně kolegové. Ale kromě některých mythů a legend vám nemohu poskytnout nic konkrétního."

"I mythy a legendy mívají v sobě zrnko pravdy. Přece nemohly vzniknout z ničeho!"

"To je nesporně pravda. Ale především se vás musím zeptat, co víte o robotech."

"Co je to?"

"Prý to byly mechanismy vytvořené lidmi, aby jim sloužily a vykonávaly za ně těžkou práci. Legendy tvrdí, že byly k nerozeznání podobny lidem. Byly vysílány na planety kolem Země, původní lidské domoviny, aby tam prozkoumaly podmínky pro kolonizaci. Za jejich pomoci se lidstvu podařilo dosáhnout okolních tak zvaných Vnějších planet, kde se jeho část spolu s roboty usídlila. Tyto "Vnější planety" nakonec dosáhly takový stupeň technické dokonalosti, že ovládly i svou původní mateřskou planetu, s jejímž obyvatelstvem zacházeli jako s méněcennými. Přestože Země byla přelidněna, nedovolili jejímu obyvatelstvu usazovat se na volných planetách. Byli proto nenáviděni a tato nenávist se přenesla i na pomocníky těchto tak zvaných "Vesmířanů", roboty. Pak ale z neznámých důvodů útlak povolil a obyvatelé Země ji začali hromadně opouštět."

Profesor Quintesetz si odkašlal a pokračoval: "Legendy tvrdí, že jako první byly osídleny planety našeho Sayshellského systému, což dodnes je předmětem jakéhosi kultu předků a velkých oslav. Nakonec, díky svému počtu, ovládli i planety obývané "Vesmířany" a postupně je vytlačili i s jejich roboty. Od té doby o robotech již není ani zmínka."

"Ale všichni obyvatelé Země se přece nevystěhovali!"

"Pravděpodobně ne. Ale nemohu to s určitostí tvrdit."

"A jak došlo ke zničení Země? Stala se přece radioaktivní!"

Profesor pohlédl udiveně na Pelorata. "O tom nic nevím. Legendy se o něčem podobném nezmiňují."

Pohledy Pelorata a Trevize se udiveně setkaly. "To je zajímavé", poznamenal Pelorat. "Některé informace tvrdí opak."

Profesor pokrčil rameny. "Lituji, ale to je vše, co vím."

Trevize pokývl hlavou a pak řekl: "Snad byste nám ještě mohl říci něco o Gaie. Patří přece do vašeho systému či ne? Některé mythy se o ní zmiňují v souvislosti s kolébkou lidstva."

Profesor zbledl. Se zřejmým přemáháním zašeptal: "Gaia k nám patří astronomicky, ale ne politicky."

"Jak tomu mám rozumět?"

"Tím chci říci, že do Sayshellské unie nepatří. V době, kdy jsme tvořili provincii Galaktického imperia, vypravil se k ní náš tehdejší místokrál se silným loďstvem. Nikdo se však nevrátil. Po rozpadu Imperia jsme vytvořili svou Unii a rozhodli se, že Gaiu k ní připojíme. Vypravili jsme expediční sbor, ale ten zmizel beze stopy. Od té doby je pro nás Gaia něco jako tabu, a i pouhá zmínka o ní se považuje za neslušnost. A ještě něco vám řeknu. Když Mula vytvářel své Imperium, navštívil nás, ale k našemu překvapení nás neanektoval, ale jen s námi podepsal smlouvu o přátelství a neutralitě. Když přišla řeč na Gaiu a zjistil, že nepatří do naší Unie, prohlásil, že jsme jednali rozumně a že ani on sám by se neodvážil se k ní přiblížit." A pak dodal tiše: "Ještě jednou!"

"Pokud vím", pokračoval profesor, "jsme jedinou soustavou, s níž Mula jednal tak šetrně. A vaše Nadace zřejmě jedná stejně, neboť nám ponechala plnou suverenitu a navázala s námi diplomatické styky jako s rovnocenným partnerem. Gaia zůstává nadále tajemstvím, a protože nikdo ze soukromých kupců, kteří se k ní vydali za obchodem se nevrátil, doporučuji vám se vší vážností, abyste se o ní přestali zajímat!"

"Děkujeme vám, profesore, za vaše nesmírně cenné informace, ale na Gaiu přesto poletíme." Spolu s Peloratem povstali, rozloučili se a vyšli z pracovny. Na prahu ještě zaslechli profesorův povzdech:

"V tom případě spácháte sebevraždu!"

"Jsem z toho všeho zmaten", přiznal se Pelorat, když se vraceli k lodi. "Země jednou je, pak zase není, je radioaktivní, nebo také ne. Nachází se v oblasti Comporella nebo v Systemu Sayshell? A jak do toho všeho zapadá Gaia?"

"Bude třeba postupovat systematicky", řekl Trevize. "Začínám mít nejasné tušení, že je do toho všeho nějak zapletena Druhá nadace, takže oba naše úkoly spolu možná souvisejí. Mimochodem, jak jste přišel na tu zmínku o Gaie v tom starém hvězdném katalogu? Vsadím se, že se tak stalo nedávno."

"Máte pravdu, je tomu ani ne rok."

"Přišel jste na to sám?"

"Počkejte, nechte mne přemýšlet. Ano - někdo mne na to upozornil, ale vůbec si nemohu vybavit kdo a jakým způsobem."

Trevize se dlouze zahleděl na svého společníka. Srdce se mu stáhlo ledovým krunýřem, který nezmizel dlouho ani po tom, když vzlétli a zamířili ke Gaie.

Madame Branno ve své pracovně dlouho přemýšlela. Pak zazvonila na svého šéfa Bezpečnosti Kodella.

"Kodelle", řekla, zvedajíc oči od mapy Galaxie. "Proč je Sayshellský systém nezávislou Unií?"

"Zajímavé", řekl Kodell. "Je obklopena systémy patřícími Nadaci, a přitom není označena ani jako spřátelená mocnost, ale bíle, jako neutrální."

"A teď se podívejte na tohle", Madame stiskla přepínač a na mapě se objevily obrysy bývalé Mulovy říše. Kodell vytřeštil oči: "I za Muly byla neutralní. A pokud je známo, Mula neuznával neutralitu!"

"Ale proč? Mimochodem, na Sayshell přistál Trevize s Peloratem a mluvili s nějakým profesorem, a pak hned odletěli. Hlásil to Compor s tím, že je nadále sleduje. Pak je tu zpráva od našeho sayshellského vyslance, že Trevize si vyžádal souřadnice pro nějakou planetu" - Madame nahlédla do svých poznámek - "planetu Gaia."

"V životě jsem o ní neslyšel."

"Není divu. Ona totiž neexistuje. Alespoň podle této mapy. Není to divné a nenapadá vás nějaká souvislost?"

"Promiňte, ale nechápu ..."

"Proč si sayshellský systém zachoval nezávislost od Muly i od nás a proč Gaia oficiálně neexistuje? To si musíme objasnit. Proto jsem do této oblasti vyslala jednu z našich válečných flotil s příkazem, aby zatím nepřekročila hranice Sayshellské unie. Osobně se k ní připojím a vy, Kodelle, poletíte se mnou!"

"To slunce má spoustu planet, ale která z nich je Gaia?", Pelorat v rozpacích pohlédl na svého druha.

"Pravděpodobně ta největší. Trochu se k ní přiblížíme, ale opatrně."

Trvalo jim celý den, než se přiblížili k planetě na vzdálenost umožňující zjistit bližší podrobnosti. Konstatovali, že atmosféra, teplota, gravitace a radiace nevylučují možnost existence nějaké formy života, ale největším překvapením byl objev malého satelitu, kroužícího kolem planety, což by samo o sobě nebylo nic zvláštního, kdyby satelit nebyl umělý.

"Co teď?", Peloratův hlas se chvěl vzrušením.

"Zastavíme se a budeme jej pozorovat. Vy, Pelorate, se postavte ke startéru subspaciálního motoru. Kdyby něco, dám vám pokyn a vy stisknete páku. Ve zlomku vteřiny zmizíme do bezpečí."

Po chvíli Trevize pohlédl na přístrojovou desku - a strnul. Přestože byly motory vypnuty, loď se pomalu pohybovala směrem k satelitu. "Pelorate!", vykřikl. "Zapněte motory, ať jsme pryč!"

Pelorat stiskl startér, ale nic se nestalo. Subspaciální motor byl mrtvý. Oba muži se na sebe zděšeně podívali. "Zdá se mi, že jsme Gaiu poněkud podcenili", řekl Trevize s nuceným klidem. "Nezbyde nic než čekat, jakou kartu vynese teď!"

Když Gendebal spatřil na obrazovce Comporovu loď, oddechl si. Obě lodi se k sobě přiblížily a Compor překvapeně zjistil, že spojovacím tunelem na jeho loď vstoupily dvě osoby, z nichž jedna byla žena.

"Pozorovateli", byla Gendebalova první slova, "víte, kde se nachází Trevizova loď?"

"Jistě, Mluvčí. Ale mohu otevřeně mluvit před touto ženou?"

"Buďte bez obav, Pozorovateli. Tato žena je v jistém smyslu součástí mé osobnosti."

Compor se uctivě uklonil. "V této chvíli se Trevize s Peloratem blíží planetě Gaia."

"Podejte mi o ní informace!"

"Nemohu, Mluvčí. Podle oficiálních materiálů neexistuje a na Sayshell o ní odmítají mluvit. Je pro ně tabu a mají z ní z nějakého důvodu hrůzu. Kromě toho jsem zaslechl vysílání ze Sayshell, kde vládne vzrušení, protože se k ní blíží nějaké válečné lodi, které se ale zastavily před hranicemi Unie. Proto jsem zanechal sledování a letěl vám naproti, abychom se nedostali do nějaké nepředvídané situace."

"Dobře jste udělal. Ale nebojte se. Myslím, že Gaiu i těch několik válečných lodí budu schopen zvládnout."

Mezitím Madame Branno na své osobní lodi dorazila na Sayshell a spolu se svým šéfem Bezpečnosti se odebrali na vyslanectví Nadace.

"Váš úmysl překročit hranice Unie a přiblížit se Gaie, by mohl vyvolat válečný konflikt", řekl starostlivě vyslanec.

"Od toho jste tady vy, abyste mu zabránil", usmála se na něho Madame Branno. "Řekněte jim třeba, aby se nevzrušovali, že Gaia nás pohltí jako všechny předchozí výpravy. Sám jste přece řekl, že nikdo se odtud nevrátil!"

Trevize s Peloratem znepokojeně pozorovali satelit, k němuž se nezadržitelně přibližovali. Náhle spatřili jak se od něj oddělil malý kosmický člun. Trevize se na svého druha zašklebil "Až se vrátí-

me na Terminus, uspořádáme nebývalou hostinu. Pokud na tomto člunu jsou humanoidní tvorové, budu ji platit já. V opačném případě ji zaplatíte vy. Souhlasíte?"

Pelorat mu úsměv vrátil. "Souhlasím. Ale myslím si, že žádný z nás se této hostiny nedožije."

"Podívejte se!", vzrušeně zvolal Pelorat. "Od člunu se něco oddělilo, nějaké lano nebo co!"

Ozval se dutý náraz, když konec předmětu narazil na bok jejich lodi a přichytil se. Z člunu vystoupila postava ve skafandru, jehož neobvyklý tvar znemožňoval rozpoznat, zda jde o člověka či nikoli. Postava se zachytila lana a závratnou rychlostí po něm sjela k jejich lodi. Ozvalo se klapnutí vnějšího vstupního uzávěru, pak vnitřního a postava vstoupila do kabiny. Sklopila přilbu skafandru a objevila se dívčí tvář nebývalé krásy.

Pelorat se vzpamatoval první. "Vy - vy jste člověk?"

Skafandr se rozevřel a z něj vystoupila mladá žena, jejíž postava byla v plném souladu s krásou jejího obličeje. Usmála se na Pelorata. "Což nevypadám jako člověk?"

Trevize se mezitím vzpamatoval rovněž a jeho první myšlenka byla, že hostinu po návratu bude přece jen platit on. "Proč jste tady?", vykoktal zmateně.

"Abych vás doprovodila na Gaiu". Dívka mluvila galaktikem, i když se zvláštním přízvukem.

"Kdo je ještě na satelitu?"

"Nikdo, ale přesto není opuštěn."

"Tomu nerozumím!"

"Všechno - já, člun, stanice, to vše je Gaia!"

Oba muži překvapeně zírali. "Jak se jmenujete?", zeptal se Pelorat.

"Bliss, a vy jste Trevize a Pelorat z Nadace."

"Jak to můžete vědět?"

"Já ne, ale Gaia. A pokud jde o Nadaci, sledovali jsme Mulovu expanzi po galaxii."

Trevize ostře pohlédl na Bliss. "Takže Mula je něco jako váš národní hrdina!"

"Naopak, byl to zločinec. Opustil Gaiu a nikdo neví, jak se mu to podařilo. Byl přece součástí Gaii ... Protože neměl její podporu, Druhá nadace ho nakonec zničila."

Trevize vytřeštil oči. "Co víte o Druhé nadaci?"

"Prakticky nic. Mé školení je výhradně technického rázu. Ale teď musíme dolů. Zapněte motor své lodi!"

"Vždyť nefunguje!"

"Už ano. Ale nemyslete si, že uniknete někam do hyperprostoru. Gaia si vás už ohlídá!"

Loď přistála. Venku bylo teplo jako počátkem léta na Terminu. Půda byla porostlá travou, keři a stromy. Nikde nebylo vidět stopy lidského osídlení.

"Myslel jsem, že nás zavedete k někomu, s kým bychom si mohli promluvit o Gaie", řekl Trevize zklamaně.

Bliss se usmála. "To je zbytečné. Já jsem Gaia, stejně tak jako ta tráva, stromy a králíci, které tu vidíte pobíhat, prostě vše, co tu vidíte."

Trevize žasl čím dál tím více. "Či-li něco jako symbiotické společenství?"

"To není zcela přesné. Všechny organismy žijí vlastním životem, ale přitom jsou spojeny společným vědomím."

"Něco jako superorganismus", poznamenal Pelorat.

"Můžete to tak nazvat. Ale teď vás zavedu k Domovi. Je to osoba, která představuje značný podíl našeho vědomí. Požádal, aby mohl s vámi promluvit a bylo mu to dovoleno."

"Kdo mu to dovolil?", zeptal se Pelorat, ale pak se zarazil. "Samozřejmě, že Gaia, to jest vy všichni, že?", Bliss se na něho jen usmála.

Dom byl starý muž. Přivítal je ve svém domku, pohostil, načež se rozpředla debata o galaxii, jejím původu, alternativních světech a nakonec o Gaii samé. Na Peloratův dotaz o vzniku společného vědomí Dom odpověděl se shovívavým úsměvem:

"Všechno je zahaleno tajemstvím. Existují sice různé mythy,

ale kolik je na tom pravdy ...", Dom pokrčil rameny. "Mimochodem", pokračoval, "víte, kdo to byli roboti?"

"Na Sayshell jsme se o nich dozvěděli, ale nikdy jsme je neviděli."

"Vytvořili je lidé jako své pomocníky a ochránce, ale časem se soužití zhoršovalo. Pod vlivem tří zákonů, které jim byly imputovány, se roboti pokládali za ochránce lidstva, což lidi ponižovalo. Ve snaze zajistit jim co největší bezpečnost, začali roboti dokonce lidem monitorovat myšlenky.

Roboti se časem zdokonalili natolik, že se stali téměř lidmi a v celé řadě schopností je dokonce předčili. Když si uvědomili s jakým odporem se u lidí setkává jejich poručníkování, rozhodli se, že lidstvo ponechají svobodně se vyvíjet.

Roboti postupně dosáhli mimořádně vysokého vývojového stupně. Zvládli dokonce i problematiku alternativního časového toku a pomocí tak zvané "Eternity", na jejímž vrcholu se usadili, vhodně upravovali realitu, v níž žili lidé."

"Jak to, že tyto mythy o robotech nejsou nikde než na Gaie?"

Dom se usmál. "Ještě před tím, než roboti odešli, většina lidí opustila Zemi a usadila se na planetách. Na roboty se postupem času zcela zapomnělo. Ale ze všech skupin lidí, kteří uprchli před laskavou nadvládou robotů, jsme byli jediní, kteří od nich převzali telepatické schopnosti a zachovali si na ně vzpomínku. Během desetitisíců let se naše telepatie tak zdokonalila, že jsme se naučili rozumět projevům živé přírody a nakonec i neživé. Tím se stalo, že lidé, zvířata, rostliny a nakonec i sama planeta, to vše splynulo v jedno uvědomělé společenství. Mohu prohlásit, že náš případ je ojedinělý v celé galaxii."

"Jste si tím tak jist?", namítl nedůvěřivě Trevize.

"Ano. Jsme schopni vnímat projevy inteligence i v těch nejvzdálenějších končinách galaxie. Musím však přiznat, že asi před dvěma sty lety jsme objevili stopy počátku obdobného vývoje ve vaší Druhé nadaci. Současně jsme zjistili, že nám hrozí nebezpečí, které právě nyní dostupuje vrcholu, a to je důvod, proč jsme použili stovek opatření a manipulací, abychom vás k nám přilákali."

"Nechápu ..."

Dom se usmál. "Protože vy, Trevizi, jste jediný, kdo může hrozící krizi zažehnat. Naše volba nebyla náhodná. Vychází z průzkumu, jehož rozsah se vymyká možnostem vaší představivosti."

Stor Gendebal se zarazil. Mezi ním a planetou Gaia se nacházela obrovská válečná loď. Pak si ale uvědomil, že něco podobného očekával. Pohlédl na Novi, která seděla vedle něho a:vida, že zbledla, rychle se vnořil do jejího vědomí. Zachytil cosi neurčitého, ale záhadný zjev rychle zmizel.

"Jsi v pořádku, Novi?", zeptal se starostlivě.

"Ano, pane. Děje se něco?"

"Zdá se, že ano. Ale neměj strach. S tvou pomocí to zvládnu."

První Mluvčí se nemohl zbavit pochyb, zda Gendebal na svůj úkol stačí. Proč se tak dlouho neozval?

Jakoby přivolán jeho myšlenkami ozval se psychický hlas: "První Mluvčí!"

"Gendebale! Jaká je situace a proč ses neohlásil dříve?"

"Trevize a Pelorat pravděpodobně přistáli na Gaie. Kromě toho, asi půl milionu kilometrů před námi stojí velká válečná loď První nadace. Za třetí, díky té dívce Novi jsem byl upozorněn, že se kolem děje něco zvláštního. Mimoto jsem zjistil, že Gaia je obklopena jakýmsi ochranným psychickým štítem, jehož intenzita je nad mé možnosti. Budu proto potřebovat, abyste mi na pomoc vrhl veškerou duševní sílu Druhé nadace. Mám dojem, že se blíží vyvrcholení očekávané krize!"

"Comporova loď!", zvolal Kodell ukazuje na obrazovku.

Madame Branno pokývla hlavou. "Jenže Compor v ní není. Jeden z našich průzkumných člunů mi hlásil, že k ní přirazila jakási cizí loď, z níž přešly dvě osoby a Compor zaujal na oplátku místo na jejich plavidle. Nevidím jiné vysvětlení, než že jde o loď Druhé nadace a že Compor je pod jejím vlivem, pokud není přímo jejím příslušníkem. To dále znamená, že Trevize sehrál svou úlohu vnadidla na výbornou!"

"Co ale budeme dělat my?"

"Na Comporově lodi jsou zřejmě členové Druhé nadace. Opatrně se k nim přiblížíme."

Gendebal a Novi společně sledovali na obrazovce pomalu se blížící loď. Co se stane, až objeví, že na bývalé Comporově lodi jsou členové Druhé nadace? Gendebal vrhl proti přibližující se lodi svůj psychický štít, ale k jeho zděšení se nezastavila.

"Podívejte se, Kodelle!" Madame Branno ukázala na údaj zvláštního zařízení, jehož ukazatel začal prudce oscilovat. "Snaží se nás zastavit, ale asi se hrozně diví, že se jim to nedaří!"

Vědcům na Terminu se po stoletém úsilí podařilo vyvinout silový štít, byť i na zcela jiném principu než Druhá nadace. Madame Branno uvedla v činnost hyperfon.

"Volám loď Jasná hvězda! Loď patří Nadaci a vy jste se dopustili kosmického pirátství. Okamžitě se vzdejte, nebo budete zničeni!"

Odpověď přišla téměř okamžitě. "Madame Branno, víme, že jste zde. Vaši loď jsme neuloupili, ale byla nám dočasně postoupena jejím kapitánem Comporem. Žádám o příměří, abychom si mohli vyjasnit některé důležité věci!"

"Okamžitě se vzdejte! Na rozdíl od vás máme fyzické zbraně. Nemáte naději!"

"Jakmile se rozhodnete použít zbraně, zaútočím na vaše smysly. Váš štít tomu nezabrání, jen mne donutí, abych zvýšil intenzitu úderu. To může znamenat vaši okamžitou smrt. Chcete to riskovat?"

Kodell, zbledlý na smrt, zatáhl Madame za rukáv. "Pro Seldona, Madame, ne ...!"

"Máme možnost náš štít zesílit", odpověděla Madame vzdorně.

"V tom případě budu i já nucen zesílit svůj psychický úder!"

"To vám nepomůže. Můj štít čerpá energii z fyzických zdrojů, zatím co vy máte k dispozici jen mentální. A člověk se unaví, takže nám stačí jen vyčkat, až se unavíte. Kromě toho víme, že Trantor je sídlem Druhé nadace a chcete-li, aby byl zachován, vzdejte se. Jinak dám rozkaz své flotile, aby jej obrátila v trosky."

"Zapomínáte, Madame, že vůbec nemám útočné úmysly, jinak bych vás byl mohl již dávno zabít. Ale dobře víte, že každý váš úmysl zjistím předem a dříve než stačíte dát tento rozkaz, prorazím vám štít a zmocním se vaší mysli. Totéž platí pro případ, kdy ucítím, že slábnu!"

"Odvážím se toho rizika", Madame Branno sevřela rty. Kodell, stojící vedle ní, vytřeštil oči.

Gendebal však vnitřně nepociťoval takovou sebejistotu jakou dával najevo vůči Madame Branno. Vše, co řekl, byla sice pravda, ale smrt Madame by narušila kalkulovaný průběh Seldonova plánu. Pak ho ale něco napadlo.

"Madame Branno, víte že z planety Gaia pocházel Mula? Zničíme-li se navzájem, nic nezabrání invazi dalších Mulů z této planety, Seldonův plán padne a lidé se stanou otroky!"

"Toto tvrzení nemůžete dokázat!"

"Zatím nemohu. Ale navrhuji, abychom nechali své štíty v činnosti a společně se vydali ke Gaie. Přesvědčíte-li se, že mám pravdu, zrušíme své štíty a vy dáte rozkaz své flotile, aby planetu obsadila."

"A co pak?"

"Vyřešíme vztah mezi našemi Nadacemi bez rušivého vlivu třetí strany!" Gendebal vztáhl ruku ke startovací páce, když v tom ho Novi zarazila. "Pane, zatím musíme zůstat na místě a vyčkat příletu senátora Trevize!"

Trevize, stále ještě šokován Domovým sdělením, si ani neuvědomil, že je znovu na své lodi a vzdaluje se od Gaii. Jeho společníky byli Pelorat a Bliss. Po chvíli se překvapeně zeptal: "Proč s námi neletí Dom?"

"Když letím s vámi já, letí i Dom a prakticky celá Gaia", usmála se Bliss.

"Proč ale místo vás neletěl Dom?"

"Protože Pelorat si výslovně přál, abych letěla já!"

Trevize se zašklebil. "Nevěděl jsem, že je tak galantní. Snad se do vás nezamiloval?" Pak ale zvážněl. "Nerad řeším hádanky. Chci vědět, kam letíme a proč!"

"To poznáte až na místě. Zatím mějte strpení!"

Sura Novi nevěděla, že své dětství strávila na Gaie, ale nyní se jí pozvolna začaly vracet vzpomínky a s nimi vědomí úkolu, jímž byla kdysi dávno pověřena. Jakási neznámá síla jí pronikala a utvářela z ní zcela jinou osobnost.

Gendebal pocítil tuto změnu a vytřeštil oči: "Kdo jsi?"

"Jsem Gaia, ale také Novi!"

"Takže si se mnou od začátku hrála komedii, abys mne sem vylákala!" Gendebal se vnořil do dívčiny mysli, ale narazil na nepřekonatelnou překážku. Ta však po chvíli jakoby kouzlem zmizela a on v okamžiku poznal plnou pravdu.

"Celá planeta je jeden život - neuvěřitelné! Ale stále nevím, co máte v úmyslu! To jsem v tvé mysli nezjistil."

"Budeme zde čekat, až se dostaví senátor Trevize!"

Trevize spatřil na obrazovce dvě kosmické lodi. Jednou z nich byl mohutný křižník a druhá byla stejného typu jako jeho vlastní. Zlostně se otočil k Bliss. "Tyto lodi patří První nadaci! Zavedla jste mne do pěkné kaše!"

"Nebojte se. Na té válečné lodi je vládkyně vaší Nadace. Spolu s ní je - zavřela oči a soustředila se - vysoký úředník jménem Ko - - ano, Kodell. Pak ještě čtyři muži. Chcete slyšet jejich jména?"

"Ne, to stačí", řekl skleslé Trevize. "Ale kdo je na té druhé lodi, to dovedu uhádnout sám. Je tam senátor a současně zaprodanec Druhé nadace Li Compor!"

"Omyl! Na té lodi se nachází jeden z nejvyšších činitelů Druhé nadace, Mluvčí Gendebal. Žena, která je s ním, je Gaia."

"Někdo z vás?"

"Ano, jmenuje se Sura Novi. Byla dlouho pryč a teď se zase vrací."

Trevize pocítil, jak se ho zmocňuje pocit trapné frustrace. Připadal si jako v bludišti, z něhož marně hledá cestu ven.

"Co to všechno k čertu znamená?" , zvolal zlostně. "Má snad Gaia v úmyslu zničit obě Nadace a založit vlastní Galaktické imperium ovládané rasou Mulů?"

"Nerozčilujte se, Trevizi! Všechny tři mocnosti jsou ve vzájemné rovnováze a čekají na vaše rozhodnutí!"

Trevize se chytil za hlavu. "Opakujte to, nějak se mi zdá, že těžko chápu!"

"Všichni čekáme na vaše rozhodnutí. Za chvíli se dozvíte víc!"

Madame Branno se zamračila. "Zdá se, Kodelle, že jsem se dopustila chyby. Měla jsem se dát do boje a toho floutka rozmetat po vesmíru. Teď se zase blíží další loď, takže budou v převaze. Ale moment - to je přece naše loď, a to může být jen Trevize!"

"Ledaže by byl on a Pelorat nahrazeni dalšími piráty Druhé nadace", poznamenal skepticky Kodell.

Madame strnulá. V její mysli se ozvala slova: "Slyšíte mne, Madame Branno? Nemusíte se obtěžovat k hyperfonu. Postačí, když svou myšlenku budete jenom formulovat!"

"Kde, u všech galaxií, jste zase vy?"

"Jsem Gaia."

"To mi nic neříká. Kde je Trevize a Pelorat?"

"Zde. Oba sedí vedle mne."

Všechny tři lodi stály nehybně, každá v uctivé vzdálenosti od druhé. Trevize, sedě před obrazovkou, se tvářil zarputile. Přemýšlel, proč byl vylákán tak daleko od rodného Terminu, když se v jeho mysli ozval hlas: "Slyšíte mne?"

Stejnou otázku dostala i Madame Branno.

Když oba vyjádřili zdráhavě svůj souhlas, Novi pokračovala: "Gaia zařídila tuto schůzku, na níž se má rozhodnout o budoucnosti všech přítomných. Protože jde o otázku života a smrti, bylo při

její organizaci použito poněkud neobvyklých metod, za což se omlouváme.

Gaia po staletí sledovala počínání obou Nadací. Občas zasáhla, ale nikdy ne zásadně. Nyní se však situace změnila. Dochází ke střetu obou Nadací, které by mělo katastrofální důsledky pro celou galaxii, a tomu je nutno za každou cenu zabránit.

Podle představ První nadace by budoucí Imperium mělo mít podobu jednolitého politicko-ekonomického bloku, udržovaného vojenskou silou, což samo o sobě již v sobě nese zárodek nerovnosti a budoucí zkázy.

Druhá nadace hodlá vytvořit Imperium, kde vše by bylo usměrněno do předem vykalkulované linie. Vedoucí vrstva by psychickými silami řídila veškeré dění, které by se odehrávalo v přesně vymezených kolejích a hranicích. Nakonec by byla vykalkulována i smrt."

Trevize se neudržel. "A jakou alternativu nabízí Gaia?"

"Celou galaxii přeměněnou v Gaiu. Navždy budou odstraněna nedorozumění, spory, tragédie a lidóu budou žít v pohodě, vzájemné závislosti a lásce. Nyní je třeba rozhodnout, jakým z těchto tří směrů půjde budoucí život. A rozhodnout musíte vy, Trevizi!"

Trevize zbledl. "Proč právě já?"

"Gaia je natolik mocná, že by své řešení mohla vynutit. To by však znamenalo galaktickou válku, v níž bychom pochopitelně zvítězili, ale násilí není řešení. Řídíme se zákony převzatými od robotů, z nichž první zní: "Gaia nesmí ohrozit žádný život nebo svou nečinností způsobit, že by byl ohrožen." Proto jediné řešení je dohodnout se na některé z těchto možností. A arbitrem budete vy!"

"Znovu se ptám, proč to mám být právě já!"

"Nikoho lepšího jsme nenašli. Váš morální kodex obsahuje všechny potřebné vlastnosti a schopnosti, zatím ce u milionů jiných případů, které jsme zkoumali, vždy některá z nich chybí nebo není v rovnováze s ostatními. Nyní víte vše - a rozhodujte. Gaia se podřídí jakémukoliv rozhodnutí a pokud by je některá z Nadací nepřijala a vyvolala konflikt, máme prostředky, jak mu zamezit!"

Trevize klesl do křesla a rukama sevřel hlavu. V mysli se mu ozvaly hlasy všech tří účastníků .... "Svobodná vůle a iniciativa!" - "Opatrnost a bezpečně řízená budoucnost!" - "Život a láska!"

Ve svém zoufalství Trevize vzhlédl k Peloratovi: "Slyšel jste to?"

"Ano, Trevizi."

"Co o tom soudíte?"

"Nemám právo soudit. To je váš úkol!"

"Nevím, co mám dělat. Bojím se všech tří možností!" Trevizův zrak byl strhaný a Pelorat na něho hleděl s hlubokou účastí. Náhle se Trevize vzchopil. "Pelorate, vzpomínáte si, jak na počátku naší cesty jste rozložil na stole projekci galaxie a urychlil pohyb hvězd na tomto modelu? A pak jste řekl: "Nezdá se vám, Trevizi, že galaxie vyhlížejí jako živý tvor pohybující se prostorem?"

"Možná, ale nevzpomínám si ..."

"A nemyslíte, že skutečná galaxie je v jistém smyslu živým tvorem?"

Pelorat se na něho udiveně podíval. Ale Trevize již neváhal. Jeho rozhodnutí bylo hotovo.

Madame Branno se vracela domů spokojená. Spolu s ní i válečné lodi, které zachovaly přísnou neutralitu. Její návštěva Sayshellské unie dopadla nad očekávání dobře.

Se šťastným výrazem v obličeji se obrátila ke Kodellovi: "Mám dojem, že jsme udělali kus dobré práce. Uzavřeli jsme oboustranně výhodnou obchodní smlouvu, definitivne zjistili, že Druhá nadace je pouhý mythus a že nějaká Gaia - co to vlastně bylo? - ale na tom nezáleží. Od nynějška se přestaneme honit za iluzemi a jedinou naší starostí bude všestranný rozkvět Nadace."

Mluvčí Gendebal se vracel domů spokojeně. Ve své zprávě Prvnímu mluvčímu se okrajově zmínil o tom, že nepatrná úprava mysli Madame Branno a ostatních přítomných členů První nadace způsobila, že podezřívavost a grandiozní plány byly zapomenuty. Pozorovatel Compor již dohlédne, aby tomu tak bylo i v budoucnu.

Byl přesvědčen o nutnosti určitých změn v zaměření Druhé nadace, ale na bližší podrobnosti bude čas až doma. Zůstalo mu však ještě

hadou, proč pro tohle všechno musel letět až někam k jakési planetě - jak se jen jmenovala? - ale na tom nezáleží.

Pohlédl na Novi sedící vedle něho a ovinul ji paži kolem pasu. A Novi, nyní zpět selská dívka, byla šťastna, i když v jejím podvědomí cítila, že cosi zůstalo kdesi daleko a že její úkol není skončen ...

"Jsem rád, že se zase vracíme na Gaiu", řekl Pelorat.

"Hm. Co jste to říkal?", zeptal se roztržitě Trevize.

"Že Madame Branno jede domů přesvědčena, že dosáhla svého. Stejně tak Mluvčí Gendebal. Na něj bude dohlížet Novi, ale ani jeden z nich si toho není vědom. Navíc, ani jedna z Nadací neví, že existuje nějaká Gaia. Neuvěřitelné!"

"Ale my dva víme, že Gaia existuje a mohli bychom mluvit!"

"Bliss ví, že vy mluvit nebudete. A já - zůstanu na Gaie. Až dosud jsem byl osamělý člověk, ale teď jsem našel - Bliss! O zemi jsem ztratil zájem a Gaia je budoucnost!"

"Takže se stanete součástí Gaie!"

"Intelektuálně ano, i když ne biologicky. A Bliss mi při tom pomůže."

"Tak vám přeji štěstí. Plně jste si je zasloužil!"

"Mohu s vámi mluvit, Dome?, zeptal se Trevize, vstupuje do starcova domu.

"Proč ne?", usmál se Dom. "Pojďte dál a pojezte se mnou!"

"Dome", řekl Trevize, když se usadili v salonu, každý s pohárem vína. "Řekněte mi upřímně, existuje Země?"

Dom pokrčil rameny a záhadně se usmál.

"Ptám se proto, že mi něco nehraje. Ty pověsti o mythických robotech, Eternalech, kteří mají být nadroboty, nebo ta záhada Trantorských archivů, odkud zmizely veškeré doklady o existenci Země. Odstranili jste je vy a proč? Když ne, tak kdo to tedy byl?"

Dom zvážněl. "Obávám se, že v galaxii existuje ještě další, čtvrtá síla, o jejíž podstatě nic nevíme. V zájmu zachování dohodnutého směru vývoje bude nutné tuto záhadu objasnit."

"Přesně to mám na mysli. A první krok k tomu bude najít Zemi."

"Pokud se ujmete tohoto úkolu, bude vám v tom pomáhat celá Gaia!"

"Budu Zemi hledat a vaši pomoc budu jistě potřebovat", řekl Trevize.

Isaac Asimov Fundation`s Edge Panther Books [illegible] 1985

Překlad a úprava - IT